

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

"Pamtn spis zemskho vboru krlostv eskho o zakonn !'uprav ochrann vchovy..." - Praga, 18.10.1910 r.

Liczba stron oryginału

24

Liczba plików skanów

25

Liczba plików publikacji

25

Sygnatura/numer zespołu

TR 031.033

Data wydania oryginału

1910

Projekt/Sponsor digitalizacji

Dofinansowano ze środków WPR Kultura+

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

NARODOWY
INSTYTUT
AUDIOWIZUALNY

KULTURA+

Pamětní spis

zemského výboru království Českého
o zákonné úpravě ochranné výchovy.

□ □ □

Uznávajíc dávno cítěnou potřebu zákonné úpravy ochranné výchovy mládeže spustlé a mravně ohrožené, předložila c. k. vláda příslušnou osnovu zákona panské sněmovně k ústavnímu projednání.

Způsob, jakým osnova ta i příslušný elaborát panské sněmovny řešiti chce tuto důležitou otázku sociální, neodpovídá ani platným zákonům ústavním, ani účelu této nové instituce po stránce praktické, a jest proto důvodná obava, že by úspěšné a zdárné působení její předem bylo znemožněno, kdyby zákonem upravena byla ve smyslu zmíněné osnovy vládní, pokud se týče elaborátu panské sněmovny.

Vzhledem k dalekosáhlému významu této instituce po stránce sociální i národohospodářské považuje zemský výbor království Českého za svou povinnost, učiniti ještě v čas vše, čím by přispěl k jejímu účelnému a zdárnému vybudování.

Z důvodu toho předkládá připojenou osnovu zákona o ochranné výchově, vypracovanou s patřičným zřetelem k platnému právu ústavnímu i k praktickým potřebám účelně organisované výchovné péče o mládež a žádá, aby ve smyslu tohoto návrhu ochranná výchova byla upravena.

V Praze, dne 18. října 1910.

Nejvyšší maršálek zemský:

Lobkowitz m. p.

Adámek m. p.

Denkschrift

des Landesausschusses des Königreiches
Böhmen, betreffend die gesetzliche Re-
gelung der Fürsorgeerziehung.

□ □ □

In Anerkennung der schon längst wahrgenommenen Notwendigkeit einer gesetzlichen Regelung der Fürsorgeerziehung der verwahrlosten und sittlich gefährdeten Jugend wurde von der k. k. Regierung ein diesbezüglicher Gesetzentwurf dem Herrenhause zur verfassungsmäßigen Verhandlung vorgelegt.

Die Art und Weise, wie der gedachte Gesetzentwurf, sowie das betreffende Elaborat des Herrenhauses diese wichtige Sozialfrage zu lösen beabsichtigt, entspricht weder den geltenden Verfassungsgeboten, noch dem praktischen Zwecke der Fürsorgeerziehung und es ist zu befürchten, daß eine erfolgreiche und erspriessliche Wirksamkeit dieser Institution im Falle einer gesetzlichen Regelung derselben im Sinne der obgedachten Regierungsvorlage, beziehungsweise der vom Herrenhause bereits genehmigten Elaborates im vorhinein unmöglich sein würde.

In Anbetracht der weitgehenden sozialen und volkswirtschaftlichen Bedeutung der Fürsorgeerziehung erachtet es der Landesausschuß für seine Pflicht, rechtzeitig alle erforderlichen Vorkehrungen zu treffen, um eine entsprechende Regelung und Ausgestaltung dieser Institution zu erzielen.

Aus diesem Grunde wird der allegierte, unter Berücksichtigung des geltenden Verfassungsrechtes, sowie der praktischen Bedürfnisse einer zweckmäßig organisierten Jugendfürsorge ausgearbeitete Gesetzentwurf vom Landesausschuße des Königreiches Böhmen mit dem Ersuchen vorgelegt, es möge die Fürsorgeerziehung im Sinne dieses Entwurfes gesetzlich geregelt werden.

Prag, am 18. Oktober 1910.

Der Oberstlandmarschall:

Adámek m. p.

I. Část všeobecná.

A. Otázka zákonodárné kompetence.

Při sledování motivů k osnově vlády i elaborátu panské sněmovny nelze ubrániti se dojmu, že otázka, komu vlastně přísluší zákonná úprava nové instituce ochranné výchovy, nebyla dle poměrů skutečných řešena.

Jak vládní osnova, tak elaborát panské sněmovny přenechává jistou část podrobné úpravy ochranné výchovy zákonodárství zemskému.

Přihlédneme-li však blíže, shledáme, že osnova neponechává zemským sněmům ani tolik, co analogický zákon pruský přikázal k úpravě administrativním krajům pruským, a co vymyká se z technických důvodů jednotné úpravy pro větší území.

Moci výkonné vyhrazuje se větší kompetence, než zákonodárství zemskému. Zvláštěarází poslední věta druhého odstavce § 12. vládní osnovy — jež ovšem panskou sněmovnou nebyla přijata, — v níž zemské zákonodárství se podřazuje usnesení administrativního orgánu, totiž projektované zemské komise.

Otázka vzájemného poměru říšského a zemského zákonodárství v oboru ochranné výchovy zasluhuje jistě bedlivějšího propracování a to jak s ohledem na platné právo ústavní, tak vzhledem na praktické potřeby ochranné výchovy. Jest nepochybné, že § 11. státního základního zákona z 21. prosince 1867 říšs. zákona čís. 14., jenž vymezuje zákonodárnou kompetenci říšské rady o ochranné výchově se nezminil, a zmíniti nemohl.

Náleží tedy zákonná úprava ochranné výchovy nepochybně do oboru zákonodárství zemského.

Vedle odstavce k § 11. přechází tím do kompetence zemského zákonodárství také úprava oněch poměrů soukromoprávních a trestně právních, jež jsou podmínkou uskutečnění ochranné výchovy (čl. 3. zákona ze dne 26. ledna 1907 č. 15 z. ř.).

Náleželo by tedy do oboru zákonodárství říšského jen provéstí ony změny procesuálního práva, jež by snad úprava ochranné výchovy dožadovala.

Možno nanejvýš připustiti, že říšské radě přísluší uzákoniti a to ve formě rámcového zá-

I. Allgemeines.

A. Zur Frage über die gesetzgeberische Kompetenz.

Bei Durchsicht der Motive zur Regierungsvorlage und des Elaborates des Herrenhauses kann man sich der Empfindung nicht verschließen, die Frage, wem die gesetzliche Regelung der neuen Institution der Fürsorgeerziehung zustehe, sei darin nicht nach Maßgabe tatsächlicher Verhältnisse gelöst worden.

Die Regierungsvorlage und auch das Elaborat des Herrenhauses überlassen einen Teil der detaillierten Regelung der Fürsorgeerziehung der Landesgesetzgebung.

Bei näherer Betrachtung ergibt sich indeß, daß die Vorlage den Landtagen nicht einmal das zuerkennt, was von dem bezüglichlichen preußischen Gesetze den Verwaltungsbezirken zur Regelung überlassen wurde, wiewohl sich schon aus technischen Gründen manches einer einheitlichen Regelung in Bezug auf ein größeres Gebiet entzieht.

Der Vollzugsgewalt wird eine weiter gehende Kompetenz als der Landesgesetzgebung zugewiesen. Besonders befreundend wirkte der vom Herrenhause allerdings nicht angenommene letzte Satz des Absatzes 2 des § 12 der Regierungsvorlage, wonach versucht wurde, die Landesgesetzgebung der Befehlshabung eines Administrativorgans, das ist der projektierten Landeskommission, zu unterstellen.

Die Frage nach dem gegenseitigen Verhältnisse zwischen der Reichs- und Landesgesetzgebung in Bezug auf das Fürsorgewesen verdient sicherlich eine sorgfältigere Erwägung und zwar einerseits mit Rücksicht auf das geltende Verfassungsrecht, andererseits im Hinblick auf praktische Bedürfnisse der Fürsorgeerziehung. Es unterliegt keinem Zweifel, daß § 11 des Staatsgrundgesetzes vom 21. Dezember 1867, No. 14 R.-G.-Bl., über den gesetzgeberischen Wirkungskreis des Reichsrates, einer Fürsorgeerziehung nicht gedachte und mithin ihrer nicht erwähnen konnte.

Es gehört also die gesetzliche Regelung der Fürsorgeerziehung zweifellos in den Bereich der Landesgesetzgebung.

Gemäß Absatz k des § 11 des zitierten Gesetzes fällt dahin die Regelung der zivil- und strafrechtlichen Verhältnisse, die eine Voraussetzung der Fürsorgeerziehung bilden, in die Kompetenz der Landesgesetzgebung (Art. III. des Gesetzes vom 26. Jänner 1907, L.-G.-Bl. No. 15).

In den Bereich der Reichsgesetzgebung würde darnach lediglich eine Durchführung der durch die Regelung der Fürsorgeerziehung etwa bedingten Änderungen des Prozeßrechtes gehören.

Man könnte wohl nun zugeben, daß in den Wirkungskreis des Reichsrates und zwar lediglich

kona změny rázu procesuálního a ustanovení vzájemného poměru jednotlivých království a zemí se týkajících i ustanovení upravující povinnost státu k úhradě určité kvoty potřebného nákladu finančního.

Vše ostatní jest i při nejextensivnějším pojetí zákonodárné moci říšské rady vyhrazeno zákonodárství zemskému.

Nebot i kdyby se při řešení otázky kompetence poukazovalo také na příbuznost a souvislost ochranné výchovy se školstvím obecným, mohlo by se zákonodárství říšskému přiznati na nejvýš jen právo upravití rámcovým zákonem její hlavní základy (Grundsätze), ježto mu jen takové právo přísluší též ohledně školství obecného (§ 11. zákona z 21. prosince 1867).

Při tom by dotýčný zákon říšský nabyt teprve platnosti přijetím příslušných zákonů zemských.

Toto rozdělení zákonodárné kompetence mezi říšskou radu a mezi zemské sněmy nehoví však jen liteře zákona a duchu naší ústavy, nýbrž také samé podstatě věci a praktické potřebě. Ano lze i tvrditi, že má-li instituce ochranné výchovy býti života schopna, nesmí se jí do vinku dostati nijaké nedůslednosti a nejasnosti, která by neodpovídala ani platné ústavě, ani skutečným potřebám.

Dle osnovy má se zemské zákonodárství postarati o největší část prostředků k provedení ochranné výchovy; avšak vynaložení a upotřebení prostředků jest již předem upraveno, pokud se týče svěřeno nové instituci zemské komisi. Naskytne se nám níže příležitost upozorniti na důsledky, k nimž by důsledné provedení zásad osnovy vedlo.

Na tomto místě stačí upozorniti na fakt, že nebude možno očekávati od zemského zákonodárství, a pokud se týče od autonomní správy, zvláštní horlivost a nadšení pro ochrannou výchovu, když již předem jsou sníženy na pouhé platební, které sice smějí opatřiti prostředky, nemají však práva rozhodovati o jejich používání.

Z příbuznosti ochranné výchovy s veřejnou i soukromou chudinskou péčí o děti opuštěné a zanedbané spíše vyplývá potřeba, aby ochranná výchova byla účelně přičleněna k dosavadním zařízením chudinské péče o mládež.

Poněvadž pak je péče ta organizována a upravena v jednotlivých zemích na říšské radě zastoupených různým způsobem, zdá se býti nemožno, aby ochranná výchova upravena byla říšským zákonem jednotným způsobem pro všechny tyto země, nemá-li předem býti znemožněn a zdržen úspěšný a účelný výkon této instituce.

in der Form eines Rahmengesetzes Änderungen prozeßualen Charakters und die Bestimmung des gegenseitigen Verhältnisses der einzelnen Königreiche und Länder unter einander, sowie die Bestimmungen über die Verpflichtung des Staates zur Tragung bestimmter Quote des finanziellen Aufwandes gehören.

Alles übrige erscheint auch bei noch so ausgedehnter Auffassung über den Wirkungskreis des Reichsrates, der Landesgesetzgebung vorbehalten.

Dem, wenn auch bei der Lösung der Kompetenzfrage auf die Verwandtschaft und den Zusammenhang der Fürsorgeerziehung mit dem Volksschulwesen hingewiesen werden sollte, könnte der Reichsgesetzgebung höchstens das Recht zugestanden werden, durch ein Rahmengesetz ihre Grundsätze zu regeln, da ihr bloß ein solches Recht auch hinsichtlich des Volksschulwesens zusteht (§ 11 des zit. St.-G.-G.).

Hierbei könnte ähnlich wie in den angedeuteten Präzedenzfällen das bezügliche Reichsgesetz erst mit dem hierauf bezughabenden Landesgesetze in Wirksamkeit treten.

Eine solche Aufteilung gesetzgeberischer Kompetenz zwischen Reichsrat und Landtag entspricht nicht nur dem Buchstaben des Gesetzes und dem Geiste geltender Verfassung, vielmehr auch dem Wesen der Sache und dem praktischen Bedürfnisse. Sicherlich läßt sich behaupten, daß die Institution der Fürsorgeerziehung, soll sie sich lebensfähig erweisen, gleich von allem Anbeginn an ferngehalten werden muß von jeder Undeutlichkeit, die weder der geltenden Verfassung noch den tatsächlichen Bedürfnissen entspricht.

Die Vorlage trägt Beforgung des größten Teiles für den Vollzug der Fürsorgeerziehung notwendigen Kostenaufwandes der Landesgesetzgebung auf, wiewohl die Bestimmung und Verwendung der Geldmittel von vornherein geregelt, beziehungsweise einer neu aufzustellenden Landeskommision übertragen erscheint. Später wird sich Gelegenheit bieten, auf die Folgen aufmerksam zu machen, die eine konsequente Durchführung der in der Vorlage verwerteten Grundsätze über Kompetenz herbeiführen würde.

Hier genügt es, darauf hinzuweisen, daß von der Landesgesetzgebung beziehungsweise von der autonomen Verwaltung ein besonderer Eifer und eine Begeisterung für die Fürsorgeerziehung nicht zu erwarten wäre, wenn dieselben schon von vornherein zu bloßen Stellen für Geldbeschaffung erniedrigt würden, denen zwar ein Recht der Geldbeschaffung zugestanden wird, die aber im übrigen von dem Rechte auf Anteilnahme bei der Entscheidung über deren Verwendung ausgeschlossen wären.

Aus den im Wesen verwandtschaftlichen Beziehungen der Fürsorgeerziehung zur öffentlichen und privaten Armenpflege ergibt sich vielmehr in Bezug auf verwahrloste und vernachlässigte Jugend ein Bedürfnis nach einer zweckentsprechenden Angliederung der Fürsorgeerziehung an bisherige Einrichtungen der Jugendarmenpflege.

Bei verschiedenartiger Regelung der Armenpflege in den einzelnen im Reichsrate vertretenen Ländern erscheint eine einheitliche gesetzliche Normierung der Fürsorgeerziehung für alle Länder durch ein Reichsgesetz unmöglich und undurchführbar, soll nicht ein erfolgreiches und zweckentsprechendes Funktionieren der Institution vereitelt und hintangeseht werden.

Musí tedy i z toho důvodu vyhrazeno býti upravení výkonu výchovy ochranné zákonodárství zemskému.

Z těchto důvodů pokládá zemský výbor za nutno, upozorniti, aby do říšského zákona pojata nebyla ustanovení, jimiž by ústavou zaručená, a z povahy věci plynoucí zákonodárná kompetence zemských sněmů byla omezena.

Z důvodu zákonodárné techniky navrhuje se dále, aby z říšského zákona mimo to vypuštěna byla jednotlivá ustanovení rázu čistě instruktivního. Pouhá instruktivní ustanovení nutno přenechati prováděcím předpisům a instrukcím výkoných orgánův.

Rídě se těmito zásadami, doporučuje zemský výbor, aby říšský zákon, jak níže uvedeno bude, na rámcový zákon byl omezen, a aby tato povaha rámcového zákona zvláště také tím výrazu došla, že říšský zákon teprve vydáním dotyčného zemského zákona v té které zemi platnosti nabývá.

B. Ochranná výchova v systému platného práva.

Ochranná výchova jest u nás institucí novou, jest však nepochybně, že na různých stranách souvisí s příbuznými institucemi platného práva, a že tedy, nemá-li nastati kollise mezi novou institucí a dosavadními zařízeními pro péči o mládež, a, má-li se ochranná výchova v praxi rychle a pokud možná bezvadně vžít, jest třeba předem si ujasniti její poměr ke zmíněným s ní souvisícím a příbuzným institucím platného práva.

Vládní motivy správně vystihují poměr nové instituce k platnému právu občanskému a trestnímu.

Touto otázkou tedy netřeba se blíže zabývat. Stačí jen stručně podotknouti, že dosavadní občanské právo v tom směru doplněno býti má, že i mimo případy § 178. všeob. z. ob. vytknuté veřejná moc ve sféru rodiny k záchraně nezletilcově zasáhnouti a svým výchovným opatřením otcovskou moc omeziti může.

Též poměr k instituci polepšoven, jak upravena byla zákony z 24. května 1885 říšs. zák. čís. 89 a 90 jest v motivech vládních celkem správně vystižena.

Motivy však přehlízejí důležité rozdíly, jež mezi ochrannou výchovou ve smyslu osnovy a polepšovnicami jsou, a právě toto opomenutí vrhá svoje stíny jak na řešení zákonodárné kompetence, tak na finanční stránku celé otázky.

Kompetence říšské rady k vydání zmíněných zákonů o tulácích, donucovacích pracovnách a polepšovnicích, dána byla názorem, že tu jde

Auch aus den angeführten Gründen wäre daher die Regelung der Fürsorgeerziehung der Landesgesetzgebung vorzubehalten.

Gestützt darauf erachtet es der Landesausschuß für notwendig, darauf aufmerksam machen zu sollen, daß in das Reichsgesetz keine Bestimmungen Aufnahme zu finden haben, wodurch die durch die Verfassung gewährleistete und aus dem Wesen der Sache sich ergebende gesetzgeberische Kompetenz der Landtage geschmälert werden würde.

Aus Gründen gesetzgeberischer Technik wird endlich beantrag, aus dem Reichsgesetze Bestimmungen rein instruktiven Charakters auszuschalten, und deren Regelung den Vollzugsvorschriften und Instruktionen für Vollstreckungsorgane vorzubehalten.

Unter Festhaltung der vorausgeschickten Grundsätze empfiehlt der Landesausschuß das Reichsgesetz im Sinne folgender Erörterungen als Rahmengesetz zu behandeln, was darin zum Ausdruck zu gelangen hat, daß das Reichsgesetz erst mit Erlassung des diesbezüglichen Landesgesetzes in dem betreffenden Lande in Wirksamkeit treten soll.

B. Die Fürsorgeerziehung im System des geltenden Rechtes.

Die Fürsorgeerziehung erscheint bei uns zwar als eine neue Institution, sie hängt indes zweifellos in mehrfachen Belangen mit verwandten Einrichtungen geltenden Rechtes zusammen. Soll nicht eine Kollision zwischen der neuen Institution und zwischen den bestehenden Einrichtungen der Jugendfürsorge eintreten, die Fürsorgeerziehung vielmehr in der Praxis sich rasch und möglichst einwandfrei einleben, erscheint es geboten, sich klar zu machen, in welches Verhältnis sie zu den erwähnten mit ihr zusammenhängenden verwandten Einrichtungen des geltenden Rechtes zu treten hat.

Die Regierungsmotive haben das Verhältnis der neuen Institution zum geltenden Zivil- und Strafrechte richtig erfaßt.

Die Frage bedarf also keiner weiteren Erörterung. Vielmehr genügt ein kurzer Hinweis darauf, daß das geltende bürgerliche Recht einer Ergänzung in der Richtung bedarf, daß der öffentlichen Gewalt das Recht eingeräumt werde, auch abgesehen von den im § 178 A.-B.-G.-B. vorgesehenen Fällen, insofern deren Interesse am Schutze eines Minderjährigen reicht, in die Familienphäre einzugreifen und nötigenfalls die väterliche Gewalt durch Erziehungsmaßregel einzuschränken.

Angesehen wurde das Verhältnis der neuen Institution zu der nach dem Gesetze vom 24. Mai 1885, No. 89 und 90 A.-B.-G.-Bl., normierten Einrichtung der Besserungsanstalten, in den Regierungsmotiven im ganzen richtig erfaßt.

In den Motiven werden indes zwischen Fürsorgeerziehung im Sinne der Vorlage und Anhaltung in Besserungsanstalten bestehende wichtige Unterschiede übersehen, wodurch eine richtige Lösung der gesetzgeberischen Kompetenz und die finanzielle Tragweite der Sache beeinträchtigt wurde.

Die Kompetenz des Reichsrates zur Erlassung der erwähnten Gesetze, betreffend Arbeitszucht und Landstreicherei, sowie Verfügungen über Abgabe in Zwangs-

o materii trestně-právní, a že v polepšovách jest spatřovati ne-li trest *stricto sensu* aspoň tak zvaný vedlejší trest t. j. právní následek zločiného jednání.

Že břemeno těchto, v podstatě trestních opatření přesunuto bylo na země, jest z tohoto hlediska faktem inkonsekventním, jež však vysvětlení svého dochází v tom, že pocílována byla jakási zodpovědnost autonomních, chudinskou péčí pověřených korporací, za vzrůst tuláctví a zanedbanosti mládeže.

Naproti tomu ochranná výchova není a nemá býti opatřením trestním.

Pokud jí trestní zákoník pojmuti chce do okruhu právních následků trestného jednání osob mladistvých, recipuje tu trestní právo instituci do jiného oboru právního náležející.

Otázka tato byla ostatně panskou sněmovnou učiněna bezpředmětnou tím, že vůbec ustanovení dotýčná ze zákona o ochranné výchově vymýtila a do zvláštního zákona o trestání a trestní ochraně osob mladistvých pojala.

Tím právě jasněji ještě došlo výrazu, že ochranná výchova není opatřením trestním, že tedy nelze ji prostě považovati za další vybudování instituce polepšoven.

Vládní osnova a ještě více panská sněmovna kladou na to důraz, že ochranná výchova jen součinností mezi soudy, zemskou komisí a soukromou dobročinností provedena býti může.

Již poukaz na soukromou dobročinnost měl autory osnovy upozorniti, že tu jde o opatření blízká se v mnohém péči chudinské.

Tento poznatek stane se ještě jasnější uvědomíme-li si, že právě příčinou, proč kdo ochranné výchovy dochází, jest zpravidla hmotná bída a chudoba.

Největší kontingent mládeže spustlé a ohrožené se skládá přirozeně z chudých dětí osiřelých a opuštěných, které nemají nikoho, kdo by byl po zákonu povinen a také s to, aby jim poskytoval potřebnou výživu a výchovu a které jsou tudíž odkázány na pomoc veřejnou.

Kdyby při ochranné výchově nešlo z pravidla o děti chudé ve smyslu zákona chudinského, stačil by snad dosavadní občanský zákoník a soudy vrchnoporučenské mohly by vymoci v rámci platného řízení nesporného vhodná opatření k jejich záchraně.

Otázka ochranné výchovy tedy není otázkou práva trestního, jako polepšovny, ani o sobě otázkou práva vrchnoporučenského, nýbrž spíše otázkou práva správního, speciálně chudinského.

arbeits- und Besserungsanstalten, war durch die Erwägung gerechtfertigt, daß diesfalls eine Angelegenheit des Strafrechtes vorliegt. Eine Anhaltung in einer Besserungsanstalt, sei, wenn auch nicht als Strafe *stricto sensu*, immerhin als eine Nebenstrafe, das ist, als eine Rechtsfolge deliktischen Handelns zu würdigen.

Eine Überwälzung damit verbundener finanziellen Lasten auf die Länder erscheint von gedachtem Standpunkte aus zwar als ein Akt der Inkonsequenz, der indes aus der Empfindung der Verantwortlichkeit, die autonomen mit Armenpflege betrauten Körperschaften für das Zunehmen der Landstreicherei und der Verwahrlosung der Jugend immerhin mitzutragen haben, seine Erklärung finden kann.

Dementgegen ist die Fürsorgeerziehung nicht als eine strafrechtliche Maßregel aufzufassen; sie soll es auch nicht sein.

Insoferne das Strafgesetzbuch etwa beabsichtigt, die Fürsorgeerziehung in das Gebiet eintretender Rechtsfolgen deliktischen Handelns Jugendlicher aufzunehmen, wird eine in fremdes Rechtsgebiet gehörige Institution vom Strafrecht rezipiert.

Die Frage ist indes gegenstandslos geworden, da das Herrenhaus die bezüglichlichen Bestimmungen aus dem Entwurfe eines Fürsorgegesetzes zurgänze ausgeschieden und in ein besonderes Gesetz, betreffend das Jugendstrafrecht und den strafrechtlichen Schutz Jugendlicher, eingeweiht hat.

Hiedurch ist deutlich zum Ausdruck gelangt, daß die Fürsorgeerziehung keine strafrechtliche Maßregel sei und daß sie nicht ohneweiters als eine Ausgestaltung der Besserungsanstalten zu betrachten ist.

Die Regierungsvorlage, noch mehr das Herrenhaus betonen vielmehr, daß die Fürsorgeerziehung nur durch das Zusammenwirken der Gerichte, der Landeskommission und der privaten Wohltätigkeit durchgeführt werden könne.

Die Anrufung der privaten Wohltätigkeit hätte wohl die Verfasser der Vorlage darauf aufmerksam machen sollen, daß es sich vorliegend um eine mit Armenpflege in manchem Belange verwandte Einrichtung handle.

Die Erkenntnis wäre umso einleuchtender geworden, wenn die Ursachen der Fürsorgeerziehung, als welche der Regel nach materielle Not und Armut inbetracht kommen, in Erwägung gezogen worden wären.

Die überwiegende Mehrzahl verwahrloster und sittlich gefährdeter Jugend bilden erfahrungsgemäß arme, verwahrloste und verlassene Kinder, denen niemand zur Seite steht, der kraft Gesetzes verpflichtet, aber auch in der Lage wäre, ihnen notwendigen Unterhalt und erforderliche Erziehung zu verschaffen. Sie sind demnach an die öffentliche Hilfe angewiesen.

Würden bei Fürsorgeerziehung nicht meistens arme Kinder im Sinne des Armengesetzes inbetracht kommen, würde das geltende bürgerliche Recht vielleicht ausreichen und die Vormundschaftsgerichte wären in der Lage auf Grund geltender Vorschriften über außerstreitiges Verfahren zweckentsprechende Schutzmaßnahmen zu treffen.

Die Frage der Fürsorgeerziehung stellt sich dem Geagten zufolge — wie bereits erwähnt — weder als eine Frage des Strafrechtes, — ähnlich wie bei Besserungsanstalten —, noch an und für sich als eine Frage obervormundschaftlichen Rechtes, vielmehr als Frage des Verwaltungs- speziell des Armenrechtes dar.

Problém, jež zákon o ochranné výchově řešiti má, směřuje k tomu, jak se postarati o děti, jež bez pomoci veřejné nelze řádně vychovati.

Ovšem v tomto širokém pojmutí by otázka ochranné výchovy v sebe zahrnovala i péči o všechny děti chudé, jež jsou osiřelé neb opuštěné. Hranice, kde chudinská péče o děti osiřelé a opuštěné přestává a kde by měla nastoupiti výchova ochranná ve smyslu návrhu zákona jest nejasná; ba není vůbec možno obírat se se spolehlivými zevnějšími kritérii. Proto tím více jest třeba, aby při zákonné úpravě ochranné výchovy stále bylo na to pamatováno, že tu jde o opatření v podstatě chudinské a že stále hrozí nebezpečí, aby při odchylné úpravě ochranné výchovy nebyla nepříznivě zasažena péče chudinská. Nebude-li totiž při úpravě ochranné výchovy na její příbuznost s chudinskou péčí náležitý zřetel vzat, nastane nebezpečí, že orgány chudinské péče s orgány ochranné výchovy přijdou do kolise následkem snahy vzájemně na sebe přisunouti břemeno výchovné. Z této úvahy vyplývá znovu, jak by bylo škodlivé, kdyby ochrannou výchovu upravoval někdo jiný, než kdo povolán jest k úpravě chudinství t. j. zákonodárství zemské.

Dále vyplývá z této úvahy, že by bylo neúčelné, když péče chudinská zcela přenechána jest správě autonomní, aby ochranná výchova svěřena byla orgánu státnímu, a konečně, že není přípustno, aby finanční stránka ochranné výchovy byla řešena jinak, než jak upravena jest při péči chudinské.

Jest ovšem jisto, že bedra, na něž složena jest péče chudinská, z největší části nejsou s to, aby nová břemena na se vzala. Z toho však nelyne, že by bylo třeba, ochrannou výchovu odchylně upravit, nýbrž že jen o to jest pečovati, aby právě činitelům, jež chudinskou péči jsou pověřeny, umožněno bylo, aby také moderním úkolům ochranné výchovy dostály. Z příbuznosti ochranné výchovy s péčí chudinskou, — plyne důležitý důsledek, který je příčinou, že návrhy zemského výboru se podstatně liší od návrhů vládních a panské sněmovny. Jde tu o otázku kompetence. Osnova upravuje kompetenci v ten smysl, že k výkonu povolána jest země, v níž leží soud, jenž ochrannou výchovu nařídil. Dle toho, co svrchu bylo řečeno, nutno doporučiti, aby příslušnou byla země, v níž leží obec domovská chovancova, jako subjekt k chudinské péči povolaný. Nejde tu jak již praveno, o opatření trestní, nelze tedy nahlédnouti, proč by tu mělo platiti jakési analogon *fora delicti commissi*.

Jediná úvaha, jež by pro tuto úpravu mluvila, že obvod soudu ochrannou výchovu nařizujícího bude z pravidla totožný s okrskem, jehož nepříznivé poměry sociální nebezpečí spustnutí spoluzavinily, jest přece jen hypotézou: nad to možno naň zřetel vzíti úpravou regresního práva země domovské, oproti zemi pobytu.

Das vom Fürsorgegesetz zu lösende Problem bezweckt Fürsorge um Kinder, die ohne Inanspruchnahme öffentlicher Hilfe nicht ordnungsmäßig erzogen werden könnten.

Unter diesem weiten Begriffe würde die Frage der Fürsorgeerziehung auch die Pflege aller armen, verwaisten oder verlassenen Kinder mitbeinhalten. Die Grenzen, wo die Armenpflege bezüglich verwaister und verlassener Kinder aufhört, die Fürsorgeerziehung im Sinne des Gesetzes einsetzt, ist unklar; verlässliche Kriterien sind nicht feststellbar. Demzufolge muß bei gesetzlicher Regelung der Fürsorgeerziehung das Augenmerk stets darauf gerichtet sein, daß es sich vorliegend dem Wesen nach um eine Einrichtung des Armenwesens handle, und daß bei anderweitiger Regelung der Fürsorgeerziehung ein ungünstiger Einfluß auf das Armenwesen zu befürchten ist. Blieben bei gesetzlicher Regelung der Fürsorgeerziehung deren Beziehungen zur Armenpflege außer Betracht, würde die Gefahr einer Kollision zwischen Organen des Armenwesens und der Fürsorgeerziehung entstehen, die ein Bestreben nach gegenseitigem Überwälzen der Erziehungslasten zeitigen würde. Daraus ergibt sich, daß es von Nachteil wäre, wenn die Fürsorgeerziehung anderweitig geregelt werden würde, als das Armenwesen, nämlich durch die Landesgesetzgebung.

Ungleiches folgt hieraus, daß bei dem Umstande, als die Armenpflege der autonomen Verwaltung überlassen worden ist, eine Übertragung der Fürsorgeerziehung an ein Organ des Staates unzulässig wäre, und daß eine Regelung der finanziellen Seite der Fürsorgeerziehung anders, als bei der Armenpflege unzulässig erschiene.

Sicher ist, daß diejenigen Subjekte, auf deren Schultern die Armenpflege lastet, meistens nicht mehr imstande sind, neue Lasten zu übernehmen. Hieraus folgt aber nicht etwa die Forderung nach einer verschiedenartigen Regelung der Fürsorgeerziehung, vielmehr die Erkenntnis, daß den mit der Armenpflege betrauten Faktoren pflichtmäßige Erfüllung moderner Aufgaben der Fürsorgeerziehung ermöglicht werde. Aus der Verwandtschaft der Fürsorgeerziehung mit der Armenpflege ergeben sich derart wichtige Folgerungen, daß sich der Landesausschuß veranlaßt sah, seine Anträge wesentlich abweichend von jenen der Regierungsvorlage und des Herrenhauses zu stellen. Es handelt sich hier um die Frage der Kompetenz. Die Vorlage regelt die Kompetenz dahin, dasjenige Land sei zum Vollzuge berufen, in dem das Fürsorgeerziehung anordnende Gericht seinen Sitz hat. Nach dem Vorausgeschickten empfehle sich indes, jenes Land für zuständig zu erklären, worin die Heimatgemeinde des Bgglings als das zur Armenpflege berufene Subjekt liegt. Denn es handelt sich hier nicht, wie bereits dargelegt, um eine strafrechtliche Maßregel; hiernach ist nicht einzusehen, warum im vorliegenden Falle ein Analogon des *forum delicti commissi* zur Anwendung kommen sollte.

Die zugunsten einer Regelung im Sinne angeführten Erwägungen, daß der Sprengel des Fürsorgeerziehung anordnenden Gerichtes der Regel nach mit dem Gebiete identisch sein dürfte, dessen ungünstige soziale Verhältnisse Verwahrlosung verschuldet haben, stellt sich bloß als eine Vermutung dar. Überdies könnte der Annahme dadurch Rechnung getragen werden, daß bei Regelung des Regressrechtes des Heimatlandes gegen das Land des Aufenthaltes darauf entsprechend Bedacht genommen wird.

Posléz zmíněná úprava by byla také spravedlivější, neboť sídlo soudu poručenského zvláště u nemanželských dětí, o něž velmi často tu půjde, bez velké části se nekryje s místem pobytu, zvláště jde-li o nemanželské děti matek nezletilých.

Zemi pobytu bylo by lze uložiti výkon i finanční břímě ochranné výchovy na místě země domovské jen tehdy, kdyby též povinnost péče chudinské byla obdobně upravena.

C. Základy organisace ochranné výchovy.

Třeba by se způsob provedení ochranné výchovy dle právě řečeného vymykal říšskému zákonodárství a přesahoval tedy vlastní okruh tohoto posudku, přece k jasnějšímu znázornění věci nebude snad nevhodno, aspoň v hlavních rysech naznačiti, jak si představuje zemský výbor, že by zemským zákonodárstvím vyplněn býti měl rámeček stanovený říšským zákonem, o němž tu jde.

Neboť tím umožní se nám jednak ještě bližší zdůvodnění kompetence zemského sněmu, jednak vysvitne okruh, v němž snad jednotlivé země vzájemně na sebe odkázány budou, tedy otázka, jež též říšského zákona se dotýká.

Jak se již zmínka stala, nutno při úpravě ochranné výchovy vycházeti od úpravy chudinství veřejného i soukromého.

Motivy vládní právem k tomu poukazují, že velká část obcí domovských i jiných kommunálních svazů chudinských není za nynějších poměrů s to, aby výchovnému svému úkolu chudinskému dostála; třeba bychom tedy nechtěli ochrannou výchovu dosavadním svazům chudinským dalšího břemene ukládati, přece na druhé straně nemůže býti v intencích zákonodárcových, aby ochrannou výchovou chudinskou péči oslabil, a tím vzbudil snahu, přesunouti osoby vyžadující výchovy pod veřejným dozorem a na veřejný náklad z péče chudinské do ochranné výchovy.

Ochranná výchova nemá míti účel, odniti orgánům chudinským dosavadní jejich povinnosti, nýbrž přispěti ku zlepšení výchovné péče o mládež spustlou a ohroženou a odstraniti dosavadní její nedostatky.

Jinak byla by ochranná výchova praemií, již by země a stát platily orgánům chudinským za neplnění jejich zákonné povinnosti k péči o chudé příslušníky.

Má-li skutečně ochranná výchova býti preventivním opatřením proti spustnutí a zločinnosti, pak nutno již při její organisaci o to pečovati, aby nebyla výhodnou pro nikoho, než pro chovance samého.

Eine derartige Regelung würde der Gerechtigkeit mehr entsprechen; denn, der Sitz des Vormundschaftsgerichtes, insbesondere bei unehelichen Kindern, die sehr oft in Frage kommen werden, fällt in den meisten Fällen nicht mit dem Aufenthaltsorte zusammen, wie dies bei unehelichen Kindern minderjähriger Mütter zutrifft.

Dem Lande des Aufenthaltes könnte die Durchführung und Tragung der finanziellen Lasten der Fürsorgeerziehung an Stelle des Heimatlandes nur dann mit Recht aufgetragen werden, wenn die Verpflichtung zur Armenpflege auf analogen Vorschriften beruhen würde.

C. Grundlage der Organisation der Fürsorgeerziehung.

Wenn auch die Art der Durchführung der Fürsorgeerziehung dem Gefagten zufolge der Reichsgesetzgebung entrückt ist, womit die eigentliche Aufgabe gegenwärtigen Gutachtens erschöpft ist, dürfte zwecks deutlicherer Klarstellung der Sache am Plage sein, mindestens die Grundzüge darzustellen, wie sich der Landesausschuß eine weitere Ausgestaltung des mittels Reichsgesetzgebung zu schaffenden Rahmens als Grundlage der Landesgesetzgebung vorstellt.

Dadurch dürfte eine nähere Begründung der Kompetenz des Landtages ermöglicht, und es können Berührungspunkte, in denen etwa einzelne Länder gegenseitig aufeinander angewiesen sein werden, womit Fragen der Reichsgesetzgebung aufgerollt werden, abgesteckt werden.

Wie bereits erwähnt, ist bei Regelung der Fürsorgeerziehung davon auszugehen, wie das öffentliche und private Armenwesen organisiert erscheint.

Die Regierungsmotive weisen mit Recht darauf hin, daß die Mehrzahl der Heimatgemeinden und anderer kommunalen Verbände unter gegenwärtigen Verhältnissen nicht imstande sind, erzieherischen Aufgaben des Armenwesens nachzukommen.

Wenn auch durch Fürsorgeerziehung den bestehenden Verbänden weitere Lasten nicht auferlegt werden wollen, kann es augenscheinlich nicht in den Intentionen des Gesetzgebers liegen, durch Einführung der Fürsorgeerziehung die Armenpflege zu schwächen und sohin den Anschein zu wecken, als ob die Personen, die einer Erziehung unter Aufsicht und auf Kosten der Öffentlichkeit bedürftig sind, aus der Armenpflege in die Fürsorgeerziehung überstellt werden wollten.

Durch die Fürsorgeerziehung wird nicht eine Entlastung der Organe des Armenwesens von ihren bisherigen Verpflichtungen, vielmehr unbeschadet derselben eine Verbesserung der Fürsorge um verwahrloste und gefährdete Jugend, sowie Beseitigung deren Mängel bezweckt.

Die Fürsorgeerziehung würde sich sonst zu einer Prämie, die Staat und Land an Organe des Armenwesens für Nichterfüllung ihrer gesetzlichen Pflicht zur Pflege armer Angehöriger entrichtet, ausgestalten.

Soll die Fürsorgeerziehung in der Tat eine vorbeugende Maßregel gegen Verwahrlosung und Verbrechen sein, ist gleich bei ihrer Organisation dafür zu sorgen, daß sie sonst niemand, als dem Fürsorgebedürftigen zugute komme.

Jen tam má k ochranné výchově dojiti, kde nestačí ani prostředky rodiny, ani prostředky orgánův a korporací doposud k péči o mládež povolanych.

Tato subsidiární povaha ochranné výchovy musí dojiti výrazu v její organisaci.

Ze subsidiární povahy ochranné výchovy plyne požadavek, aby při zákonné její úpravě také na zlepšení chudinské péče výchovné vzat byl náležitý zřetel. Neboť jest nemyslitelno, že by vrchní stavba moderní ochranné výchovy zdárně mohla býti provedena na vadném základě dosavadní péče chudinské.

Ovšem hlavní nedostatek chudinské péče, — nedostatečné mnohdy prostředky svazů chudinských, nebude možno v rámci zákona o ochranné výchově překonati. Co však lze dosáhnouti jest, aby orgány ochranné výchovy orgánům chudinské péči byly nápomocny.

Zvláště snadno bude možno, aby dohled nad dětmi v chudinské péči se nacházejícími, byl společný s dohledem nad dětmi v ochranné péči vychovávanými.

Tím by se právě dosáhlo, že by přechod z jednoho způsobu do druhého byl snadný, nenápadný, bez škodlivých následků pro pověst chovancovu, i že by vady toho neb onoho druhu výchovy snadno a rychle na jevo vyšly.

Druhý moment, na který při organisaci ochranné výchově třeba zřetel vzíti a na kterýž též komise panské sněmovny ve svém referátě upozorňuje, jest nutnost, aby ochranná výchova se stala institucí lidovou.

Jak komise panské sněmovny správně dovozuje, jest nemožná účelná organisace ochranné výchovy bez výdatné součinnosti sil společenských.

I motivy vládní osnovy na tuto myšlenku narážejí a slibují si zvláště mnoho od sirotčích rad obcí, jež dle vzoru německého práva novellou k občanskému zákoníku mají býti zavedeny.

Ale cesta, již osnova součinnosti s úředními orgány ochranné výchovy a občanstvem dosáhnouti míní, není vhodnou.

Jeví se v ní tentýž nedostatek, jenž jevil také v dosavadních pokusech o zlepšení veřejné péče o mládež své nepříznivé účinky.

Jest to totiž dovolávání se pomoci občanstva, aniž by se mudostalo přiměřené kompensace ve formě jeho přibrání ve spolurozhodování o dotyčném oboru správy.

Nelze nahlédnouti, proč by neměla nová instituce ochranné výchovy, jako jiné moderní obory veřejné správy, organisována býti na základě myšlenky součinnosti občanstva s živly úředními.

Teprve tím, nabude-li občanstvo práva spolurozhodovati v oboru ochranné výchovy, bude možno očekávati, že si uvědomí též spoluzodpovědnost

Nur dort soll die Fürsorgeerziehung eingreifen, wo weder die Mittel der Familie, noch jene der zur Jugendfürsorge berufenen Organe und Körperschaften ausreichen.

Der subsidiäre Charakter der Fürsorgeerziehung muß in ihrer Organisation zum Ausdruck kommen.

Der subsidiäre Charakter der Fürsorgeerziehung bringt es mit sich, daß bei einer gesetzlichen Regelung derselben auf erziehlische Armenpflege entsprechender Bedacht zu nehmen ist; denn es läßt sich nicht denken, daß der Oberbau einer modernen Fürsorgeerziehung auf einer so mangelhaften Grundlage der bisherigen Armenpflege mit Erfolg aufgeführt werden könnte.

Allerdings läßt sich der Hauptmangel der Armenpflege, — unzureichende Mittel der Armenverbände, — im Rahmen des Gesetzes über Fürsorgeerziehung nicht beseitigen; erreichbar ist aber Beihilfe des Institutes der Fürsorgeerziehung an Organe der Armenpflege.

Besonders leicht wird gemeinschaftliche Aufsicht über die der Armenpflege anvertrauten und die in der Fürsorgeerziehung befindlichen Kinder erreichbar sein.

Damit könnte ein leichter, unauffälliger Übergang aus einer Erziehungsart in eine andere u. zw. ohne Schmälierung des guten Rufes der Fürsorgebedürftigen erzielt werden. Derart würden Mängel der einen oder anderen Erziehungsart leicht und reich aufgedeckt werden.

Ein zweites Moment, das bei Organisierung der Fürsorgeerziehung zu berücksichtigen ist, (worauf übrigens die Kommission des Herrenhauses in ihrem Berichte hinweist), ist die Forderung, daß die Fürsorgeerziehung eine vollständige Einrichtung werde.

Mit Recht führt der Bericht der Herrenhauskommission aus, daß eine zweckdienliche Organisation der Fürsorgeerziehung ohne ausgiebige Mitwirkung gesellschaftlicher Kräfte nicht möglich sei.

Auch die Regierungsmotive berühren den Gedanken und veripreden sich insbesondere viel von den nach dem Muster des Deutschen Rechtes durch die Novelle zum allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuche einzuführenden Gemeindewaisenräten.

Der von der Vorlage zum Zwecke der Erreichung eines gemeinschaftlichen Wirkens des Publikums mit den behördlichen Organen der Fürsorgeerziehung eingeschlagene Weg ist indes nicht richtig.

Er leidet an dem Mangel, der bei den bisherigen Versuchen wegen Besserung öffentlicher Jugendfürsorge ungünstige Wirkung übte.

Die Anrufung des Publikums zur Mitwirkung erfolgt ohne entsprechenden Gegenwert, der in Form der Beiziehung zur Mitentscheidung auf dem gegenständlichen Gebiete zu leisten wäre.

Es ist nicht einzusehen, warum der neuen Institution, ähnlich wie anderen modernen Gebieten der öffentlichen Verwaltung, nicht der Gedanke der Mitwirkung des Publikums mit den amtlichen Organen zugrunde gelegt wird.

Erst dann, wenn das Publikum ein Recht auf Mitentscheidung bei der Fürsorgeerziehung erlangt haben wird, ist zu erwarten, daß sich bei ihm die

za její výsledky, že pozná podrobnosti a obtíže, zkrátka celou techniku a výkonnost veřejné správy v tomto oboru, a že bude, jak komise panské sněmovny správně požaduje, skutečně ochrannou výchovu pokládati za věc svoji, již ochotně svou součinnost věnuje.

Poněvadž dle nynějších poměrů veřejných financí není ochranná výchova uskutečnitelnou bez finanční součinnosti státu a země, nutno jako třetí moment, jež při organizaci ochranné výchovy jest na mysli míti, vytknouti požadavek, aby vliv na ochrannou výchovu byl úměrný finančním obětem toho kterého celku.

V tomto směru však vládní osnova, jak zpráva komise panské sněmovny správně vystihuje, se řídila myšlenkou právě opačnou.

Poměr státních a autonomních členů zemské komise jest právě opačný k poměru finanční účasti země a státu.

Přes tuto vadu nelze se s panskou sněmovnou přenést odkazem na eventuelní jakýsi kompromis, nýbrž nutno právě v zájmu popularnosti nové instituce státní trvati na dodržení hořejší spravedlivé zásady.

Máme-li na mysli tyto tři základní momenty, můžeme snáze načrtnouti budoucí organizaci ochranné výchovy v království Českém.

Vzhledem na subsidiární povahu ochranné výchovy i na historickou kontinuitu veřejné i soukromé péče o mládež, bylo by tu předem navázati na organizaci správy sirotčího fondu zemského, jež opět navázala na ustavení platného zákona chudinského a na veřejné i soukromé instituce pečující v zemi o chudou mládež osiřelou a opuštěnou a zanedbanou.

Myšlenka zlidovění veřejné péče o mládež i myšlenka proporcionálního účastenství dotyčných veřejných i soukromých orgánů i institucí byla již uskutečněna zemským výborem za součinnosti zemské komise pro péči o mládež i vrchního zemského soudu v organizaci t. zv. okresních komisí pro péči o mládež.

V těchto okresních komisích, zvláště v jejich výkonných výborech jsou vývoje schopné zárodky orgánů ochranné výchovy a bylo by velkou škodou pro veřejnou péči o mládež vůbec, kdyby velká práce, jež v těchto organizacích jest vtělena, přišla na zmar zřízením nových organizací, jež by dle toho, co svrchu bylo řečeno, přece byly jen tehdy života schopny, kdyby na těchže základních myšlenkách byly vybudovány, na nichž spočívá organizace okresních komisí.

Kdyby výkonným výborům okresních komisí zemským zákonem byl svěřen výkon ochranné

Empfindung einer Mitverantwortung für deren Erfolg sowie eine Erkenntnis im einzelnen und schwierigen, kurz das Bedürfnis die ganze Technik und Leistungsfähigkeit der öffentlichen Verwaltung auf diesem Gebiete kennen zu lernen, einstellen und die Fürsorgeerziehung (wie es die Herrenhauskommission mit Recht verlangt) in der Tat als Volkssache, der das Publikum seine Mitwirkung liebevoll entgegenbringt, angesehen werden wird.

Da sich nach dem gegenwärtigen Stande der verfügbaren Geldmittel die Fürsorgeerziehung ohne finanzielle Unterstützung des Staates und des Landes nicht durchführen läßt, ergibt sich ein bei Organisation der Fürsorgeerziehung inbetracht kommendes drittes Moment, nämlich der Anspruch auf ein richtiges Verhältnis zwischen den finanziellen Opfern eines jeden daran Beteiligten zu dem auf die Fürsorgeerziehung gesetzlich eingeräumten Einflusse.

In dieser Beziehung wird indes die Regierungsvorlage, wie es der Bericht der Herrenhauskommission richtig ausführt, von dem gerade entgegengesetzten Gedanken beherrscht.

Die Zahl staatlicher Funktionäre zu autonomen Mitgliedern in der Landeskommission steht im umgekehrten Verhältnisse zu der finanziellen Anteilnahme des Staates und der Länder.

Dieses Mißverhältnis läßt sich nicht, wie das Herrenhaus dafürhält, durch Hinweis auf ein allfälliges Kompromiß beseitigen, vielmehr ist es im Interesse der Volkstümlichkeit der neuen Institution gelegen, daß der oben dargelegte, der Gerechtigkeit entsprechende Grundsatz zum Ausdruck gelange.

Beim Festhalten an den angeführten drei Grundsätzen wird die Aufgabe erleichtert, eine Organisation der Fürsorgeerziehung im Königreiche Böhmen zu skizzieren.

Dabei ist mit Rücksicht auf den subsidiären Charakter der Fürsorgeerziehung, sowie auf die historische Kontinuität der Entwicklung öffentlicher und privater Jugendfürsorge einerseits von der Organisation der Verwaltung des Landeswaisenfondes, andererseits von öffentlichen und privaten Einrichtungen, die der verwaiseten, verwahrlosten und vernachlässigten Jugend nach geltendem Armen-gesetze gewidmet sind, auszugehen.

Die Gedanken der Volkstümlichkeit der öffentlichen Jugendpflege und einer verhältnismäßigen Anteilnahme der betreffenden öffentlichen und privaten Organe und Anstalten, gelangten infolge Mitwirkung des Landesauschusses, der Landeskommission für Jugendfürsorge und des Oberlandesgerichtspräsidiums bei Organisation der sogenannten Bezirkskommissionen für Jugendfürsorge zur Verwirklichung.

In den Bezirkskommissionen, namentlich in ihren Vollzugsausschüssen sieht der Landesauschuß entwicklungsfähige Keime der Organe der Fürsorgeerziehung; er würde es für die öffentliche Jugendfürsorge im allgemeinen als höchst nachteilig betrachten, wenn die in diesen Organisationen verkörperte harte Arbeit durch Errichtung neuer Organisationen unberücksichtigt bliebe, da letztere dem Gesagten zufolge doch auch nur dann lebensfähig würden, wenn sie auf gleiche Grundgedanken, wie die Organisation der Bezirkskommissionen, gestützt werden würden.

Würde den Ausschüssen der Bezirkskommissionen der Vollzug der Fürsorgeerziehung in einfachen (all-

výchovy v prostých každodenních případech, v nichž zpravidla půjde o umístění chovance v cizí rodině, o dohled nad ním, výplatu vychovavacích příspěvků a podobné výkony, které vyžadují stálého bezprostředního styku s těmi, kdo ochranné výchově v rodinách budou podřízeny, bylo by dosaženo orgánů, jenž by byl vždy po ruce a pro své místní znalosti mnohem lépe by se hodil k rozhodování těchto každodenních případů, než vládní osnovou projektovaná místně vzdálená a na byrokratické vyřizování věci odkázaná zemská komise.

Těmito komisemi okresními umožní se administrativní přičlenění a spojení veřejné péče o mládež s péčí soukromou a docílí se organisace, v níž sloučeny budou v činnosti vzájemně se doplňující všechny orgány veřejné péči o mládež zákonem povinné, jejížto nedostatek byl dosud hlavní příčinou nesoustavné, líknavé, často sobě odporující činnosti na tomto poli péče sociální.

Bylo by ovšem nutno, aby zemským zákonem stanoven byl poměr těchto okresních komisí k výborům okresním a úřadům poručenským a i ke stávající již nyní komisi zemské pro péči o mládež, jež byla by obdobně organisována.

Výkonný výbor této zemské komise musil by se při stálém zřeteli na proporcionelní zastoupení účastněných činitelů skládati z počtu členů co nejmenšího.

Tomuto výkonnému výboru by pak příslušelo rozhodovati o opatřeních v takových případech, jež by se vymykaly z kompetence komisí okresních.

Vedle tohoto výkonného výboru zemské komise pro péči o mládež, jehož složení by do jisté míry bylo analogické složení vládou projektovaných zemských komisí, mohl by fungovati širší poradní sbor, v němž by právě dle zásady účastenství občanstva na ochranné výchově zastoupení došly, jednak okresní komise a význačnější soukromé spolky pro mládež, jednak znalci oboru paedagogického, lékařského a sociálně politického.

Jest patrné, že by malou změnou stanov dosavadní české zemské komise pro péči o mládež dosaženo bylo zmíněného zemského orgánu, který by umožňoval účelnou spojitost a součinnost ochranné péče veřejné i soukromé.

Kdyby došlo k národnostnímu rozdělení organisace ochranné výchovy, nemohlo by se nikterak přistoupiti na rozdělení teritoriální, nýbrž musel by k platnosti dojít názor, že způsobem podobným, jako v tak zvaném interkonfessionálním zákoně, národnost chovancova v každém jednotlivém případě by musela býti zjištěna, a jediné dle ní by se rozhodovalo, které komisi dotýčný chovanec podléhati má.

Při tom by musela platiti zásada, že žádné dítě nemůže s úspěchem vychováváno býti komisí, jejíhož jazyka není znalé.

Konečně bylo by nutno upravit zákonem zemským kompetenci a poměr řečených zemských

těmto komisím okresními umožní se administrativní přičlenění a spojení veřejné péče o mládež s péčí soukromou a docílí se organisace, v níž sloučeny budou v činnosti vzájemně se doplňující všechny orgány veřejné péči o mládež zákonem povinné, jejížto nedostatek byl dosud hlavní příčinou nesoustavné, líknavé, často sobě odporující činnosti na tomto poli péče sociální.

Mittels erwähnten Bezirkskommissionen würde eine administrative Angliederung und Vereinigung der öffentlichen und der privaten Jugendfürsorge erleichtert und damit eine Organisation erzielt werden, worin sich alle zur Jugendfürsorge gesetzmäßig berufenen öffentlichen Organe zu einem sich gegenseitig ergänzenden Wirken verbinden würden. Die Jugendfürsorge litt bisher hauptsächlich an einer unplanmäßigen, nachlässigen, einander oft widersprechenden Tätigkeit auf diesem Gebiete der sozialen Pfllege.

Allerdings wäre es angezeigt, das Verhältnis der Bezirkskommissionen zu den Bezirksausschüssen und zu den Vormundschaftsbehörden, sowie zu der schon jetzt bestehenden, in ähnlicher Weise zu organisierenden Landeskommission für Jugendfürsorge durch ein Landesgesetz zu regeln.

Der Vollzugsausschuß der Landeskommission müßte bei steter Bedachtnahme auf verhältnismäßige Vertretung beteiligter Faktoren aus einer möglichst kleinen Anzahl der Mitglieder bestehen.

Derjelbe würde zur Entscheidung über Maßregeln in Fällen berufen sein, welche die Zuständigkeit der Bezirkskommission überschreiten würden.

Neben dem Vollzugsausschusse der Landeskommission für Jugendfürsorge, dessen Zusammenziehung jener der von der Regierung projektierten Landeskommission bis zu einem gewissen Grade analog wäre, könnte ein größeres Beratungskollegium fungieren, in dem entsprechend dem Grundsatze der Anteilnahme des Publikums an der Fürsorgeerziehung einerseits die Bezirkskommissionen und bedeutendere private Jugendfürsorgevereinigungen, andererseits Sachverständige pädagogischen, ärztlichen und sozialen Faches vertreten sein würden.

Es ist aufliegend, daß durch eine lediglich geringere Änderung der Satzungen der bisherigen böhmischen Landeskommission für Jugendfürsorge jenes Landesorgan, das eine zweckmäßige Verbindung und Zusammenwirkung der öffentlichen und privaten Jugendfürsorge zu ermöglichen hätte, geschaffen werden könnte.

Sollte es zu einer nationalen Teilung der Organisation der Fürsorgeerziehung kommen, könnte keineswegs eine Territorialteilung zugrunde gelegt werden. Es müßte vielmehr die Anschauung zum Durchbruche gelangen, daß in einer ähnlichen Weise, wie es in dem interkonfessionellen Gesetze normiert ist, die Nationalität des Zöglings in jedem einzelnen Falle festzustellen ist, um darnach die Zuweisung des betreffenden Zöglings an die zuständige Kommission vornehmen zu können.

Hiebei müßte auch der Grundsatz zur Geltung gelangen, daß ein der Sprache der Kommission nicht mächtiges Kind durch dieselbe mit Erfolg nicht erzogen werden kann.

Schließlich müßte durch ein Landesgesetz auch die Kompetenz und das gegenseitige Verhältnis der

komisi k výboru zemskému, jako ústřednímu zemskému orgánu výchovy ochranné, jemuž by příslušelo vedle ústředního vrchního dozoru na ochrannou výchovu a řízení jednotného účelného postupu při jejím výkonu, mimo jiné zejména též právo, povolovati potřebné prostředky finanční a bdíti nad řádným jich upotřebením.

Zemské komise nemohly by povolovati libovolně jakékoliv výdaje pro výchovu ochrannou bez souhlasu výboru zemského, nýbrž jediné v mezích prostředků, jež by jim k účelu tomu zemským výborem byly poskytnuty.

Zásady té šetří se při školství obecném, i v záležitostech zemědělských, jejichž správa je rozdělena dle národností.

Při povolování potřebných dotací byl by směrodatným poměr populace obou národností v zemi.

Zemské komise pro péči o mládež jmenovaly by si potřebné úřednictvo v dohodě se zemským výborem a vládou.

Z tohoto náčrtku organisace ochranné výchovy jest patrné, že celá organisace jest materií náležející do kompetence zemského sněmu, a že tedy říšský zákon nemůže, jako osnova činí, stanoviti zevrubné předpisy o výkonu ochranné výchovy, který musí býti vybudován a organisován s patřičným zřetelem k dosavadním institucím veřejné i soukromé péče o mládež osiřelou, opuštěnou a zanedbanou v té které zemi i může proto účelně býti upravena jediné zákonem zemským.

D. Finanční stránka ochranné výchovy.

Náklad s ochrannou výchovou spojený ponese dle návrhu zemského výboru pravidlem země, v níž leží domovská obec chovance, s právem regressu proti zemi, v níž se chovanec během posledních tří let nepřetržitě zdržoval, předpokládajíc, že byl ošetřovací náklad ten na dítěti neb osobách po zákonu k jeho výživě povinných nedobytný.

Státní příspěvek obnášeti má polovičku skutečných nákladů.

Tento způsob úhrady liší se od finančního plánu vládní osnovy především změnou subjektu k hrazení výloh povinného, jimž měla býti dle vládní osnovy země, v níž leží soud, který výchovu nařídil a již dle tohoto návrhu má býti země domovské obce chovancovy.

Pohnutkou pro tuto odchylku byla především pocítovaná potřeba, aby vzhledem k tomu, že ochranná výchova jest vlastně jen vybudováním péče chudinské na základě domovské příslušnosti organisované, nebyla trhána organická spojitost

erwähnten Landeskommission zum Landesaus-
schusse als dem zentralen Landesorgane der Fürsorge-
erziehung geregelt werden; letzterem wurde außer der
zentralen Oberaufsicht über die Fürsorgeerziehung
und der Leitung einheitlichen zweckmäßigen Vorgehens
bei deren Durchführung insbesondere auch das Recht
auf Bewilligung der erforderlichen finanziellen Mittel
sowie die Überwachung ordnungsgemäßer Verwen-
dung derselben zustehen.

Die Landeskommissionen könnten den zur Für-
sorgeerziehung als notwendig erkannten Aufwand
nicht willkürlich ohne Zustimmung des Landesaus-
schusses bewilligen, vielmehr wären sie an die ihnen
zu diesem Zwecke von dem Landesauschusse zur Ver-
fügung gestellten Mittel gebunden.

Ein gleicher Grundsatz wird beim Volksschul-
wesen und in Landeskulturangelegenheiten, deren Ver-
waltung nach Volksstämmen getrennt ist, gewahrt.

Für die Bewilligung der notwendigen Dotationen
wäre das Verhältnis der Population beider Volks-
stämme im Lande maßgebend.

Den Landeskommissionen für Jugendfürsorge
stünde im Einverständnis mit dem Landesauschusse
und der Regierung die Ernennung der erforderlichen
Beamtenchaft zu.

Nach der entwickelten Skizze einer Organisation
der Fürsorgeerziehung ist ersichtlich, daß sich die ganze
Organisation als eine in die Kompetenz der Land-
tage gehörige Materie darstellt und, daß nicht ein
Reichsgesetz, wie es die Vorlage vorsieht, Ausfüh-
rungs Vorschriften zum Vollzug der Fürsorgeerziehung
zu enthalten habe, der Vollzug vielmehr unter ent-
sprechender Bedachtnahme auf die in jedem einzelnen
Lande bereits bestehenden Institutionen der öffent-
lichen und privaten Fürsorge für die verwaiste, ver-
wahrloste und vernachlässigte Jugend zu bewerkstel-
ligen ist, weshalb eine zweckentsprechende Regelung
der letzteren lediglich durch ein Landesgesetz erfolgen
kann.

D. Finanzielle Seite der Fürsorgeerziehung.

Die mit der Fürsorgeerziehung verbundenen Ko-
sten hat nach dem Entwurfe der Landesauschusses
grundsätzlich das Land zu tragen, in welchem die
Heimatgemeinde des Zöglings liegt, vorbehaltlich
eines Regressrechtes gegen das Land, in dem sich der
Zögling im Laufe der letzten drei Jahre ohne Unter-
brechung aufgehalten hat, vorausgesetzt allerdings,
daß die Kosten der Fürsorgeerziehung weder vom Zög-
ling noch von einem gesetzlich zu seinem Unterhalte
Verpflichteten eingebracht werden können.

Der Staatsbeitrag hätte die Hälfte der wirklichen
Auslagen zu betragen.

Die beantragte Art der Deckung des Aufwandes
weicht von der Regierungsvorlage zunächst insofern
ab, als in der Person, die zur Tragung der Kosten
verpflichtet ist, eine Änderung eintritt. Nach der Re-
gierungsvorlage soll das Land, in dem das Fürsorge-
erziehung anordnende Gericht liegt, nach dem Ent-
wurfe aber das Land, worin die Heimatgemeinde
des Zöglings sich befindet, für den Aufwand auf-
kommen.

Als Motiv für die Änderung ergab sich mit Rück-
sicht darauf, daß sich die Fürsorgeerziehung eigentlich
nur als eine Ausgestaltung der auf Grundlage der
Heimatzuständigkeit organisierten Armenpflege dar-
stellt, das fühlbare Bedürfnis, den organischen Zu-

mezi oběma institucemi, což by vedlo k různým nesrovnalostem a konfliktům, jak již dříve bylo uvedeno.

Navrhovanou změnou docílí se dále to, že se pro posouzení platební povinnosti zjedná pevnější a stálější kritérium, než, jež navrhuje osnova vládní, které jest dosti labilním a v ohledu finančním následkem toho ceny valně pochybné.

Druhou změnou jest zvýšení státního příspěvku z $\frac{1}{3}$ na $\frac{1}{2}$ skutečných nákladů, pro něž se komise rozhodla vzhledem k bídným finančním poměrům, nesnášejícím nového většího zatížení, jakož i v uvážení velikých finančních výhod státu indirektně ze zavedení ochranné výchovy plynoucích.

Třetí odchylkou jest pak vynechání druhého odstavce § 29. vládní osnovy, v němž pro vypočítání $\frac{1}{3}$ státního příspěvku na běžné — na zařízení — výlohy výchovy, klade se za základ suma nákladu, zmenšená o $\frac{1}{4}$ zemí přikázaných správních přebytků společných sirotčích pokladen.

Dle toho poskytoval by se příspěvek poměrně větší zemím, kde instituce sirotčích pokladen není zavedena.

Nestejnoměrnost ta neodpovídá spravedlivému požadavku, aby příspěvek státní vyměřován byl všem zemím dle stejných zásad, a nelze zkracování některých zemí omluviti názorem, že ulehčuje se jim výkon ochranné péče příjmy z pokladen sirotčích, jež nelze přec považovati za příjem z pokladny státní.

Na konci se podotýká, že upravením § 34. vládní osnovy vyhrazuje se zemím právo zavázati obce chovanců, po případě i jiné stávající svazy autonomní k finanční účasti na ochranné výchově.

V ostatním souhlasí zemský výbor s předlohou vládní, po případě s návrhem panské sněmovny.

Tolik třeba bylo uvést k odůvodnění základního stanoviska zemského výboru.

Za základ vzat byl text, jak upraven byl panskou sněmovnou. Hlavní úchytky od textu tohoto jsou odůvodněny hořejšími úvahami.

Zemský výbor domáhá se tedy jmenovitě:

1. aby říšský zákon o ochranné výchově byl toliko zákonem rámcovým, omezujícím se na ustanovení rázu soukromoprávního, trestního, procesuálního, na ustanovení týkající se vzájemného poměru jednotlivých království a zemí a na povinnost státu k úhradě určité kvoty potřebných nákladů, a aby naproti tomu z něho vyloučena

sammenhang beider Institutionen nicht zu trennen, da dies, wie bereits ausgeführt, zu verschiedenen Differenzen und Konflikten führen könnte.

Auch wird damit für die Beurteilung der Zahlungspflicht eine verlässlichere und sicherere Grundlage geschaffen, als die von der Regierungsvorlage beantragte sich darstellt: letztere ist mehr labil und infolgedessen in finanzieller Hinsicht bedenklich.

Eine weitere Änderung betrifft die Erhöhung des Beitrages des Staates von einem Drittel auf die Hälfte der wirklichen Auslagen. Hierfür entschloß sich der Landesausschuß mit Rücksicht auf die mangelhaften Landesfinanzen, die eine weitere Belastung nicht vertragen würden, sowie in der Erwägung, daß durch die Einführung der Fürsorgeerziehung für den Staat erhebliche finanzielle Vorteile mittelbar bevorstehen.

Eine weitere (dritte) Änderung liegt in der Ausschaltung des Absatzes 2 des § 29 der Regierungsvorlage, insofern als Grundlage für die Berechnung des vom Staate zu leistenden Eintrittebeitrages auf laufende Kosten der Fürsorgeerziehung — die Errichtungskosten ausgenommen — die Summe der Auslagen, abzüglich eines Viertels der dem Lande überwiesenen Teile der Geburtsüberschüsse der gemeinschaftlichen Waisenkassen festgestellt wird.

Hierfür war die Anschauung maßgebend, daß für Länder, in denen keine Waisenkassen bestehen, ein unverhältnismäßig höherer Beitrag ausfallen würde.

Eine derartige ungleichmäßige Behandlung entspricht nicht gerechter Auffassung, wonach Beiträge des Staates an alle Länder nach gleichen Grundsätzen zu leisten sind. Eine hiedurch etwa eintretende Verkürzung einiger Länder kann nicht damit gerechtfertigt werden, daß die Durchführung der Fürsorgeerziehung durch die Einkünfte aus den Waisenkassen erleichtert werde, da letztere nicht als Einkünfte aus der Staatskasse aufgefaßt werden können.

Zum Schluß wird bemerkt, daß durch die entsprechende Stylistierung des § 34 der Regierungsvorlage den Ländern das Recht eingeräumt werden soll, die Heimatgemeinde des Fürsorgezögling bez. auch andere bestehende autonome Verbände zur finanziellen Anteilnahme an der Fürsorgeerziehung heranzuziehen.

Im übrigen stimmt der Landesausschuß der Regierungsvorlage beziehungsweise dem Entwurfe des Herrenhauses bei.

Dies erachtete der Landesausschuß zur Begründung seines grundsätzlichen Standpunktes anführen zu sollen.

Zur Grundlage diente der vom Herrenhause festgelegte Text. Die hauptsächlichsten Abweichungen von diesem Texte erscheinen durch Erwägungen begründet.

Der Landesausschuß strebt dahin insbesondere an:

1. Das Reichsgesetz über Fürsorgeerziehung soll lediglich ein Rahmengesetz sein, das nur einschlägige Vorschriften des Zivil-, Straf- und Prozeßrechtes, ferner Bestimmungen über das gegenseitige Verhältnis einzelner Königreiche und Länder, sowie eine Festsetzung der Verpflichtung des Staates zur Tragung eines aliquoten Teiles der Auslagen zu

byla všechna ustanovení, jimiž by vnitřní organizace a správa ochranné výchovy byla upravována;

2. aby z říšského zákona vypuštěna byla zvláště ustanovení týkající se projektované zemské komise. Pokud v říšském zákoně třeba jest odkaz na výkonný orgán ochranné výchovy, stačí v říšském rámcovém zákoně povšechné pojmenování »orgán, jenž zemským zákonem pověřen bude výkonem ochranné výchovy«.

3. Ačkoliv je ochranná výchova částí péče chudinské, a za žádoucí pokládá se stav, v němž by všechno právo i břímě ochranné výchovy přenecháno bylo orgánům autonomním, uznává se, že by za nynějších veřejných poměrů finančních nebylo možno uskutečnit ochrannou výchovu bez vydatné pomoci státu. Dle nynějšího stavu zemských financí jest odůvodněno, by se pomoc státu rovnala nejméně polovici nákladu na ochrannou výchovu.

4. Pokud a jakým způsobem by následkem toho stát v poměru k své finanční účasti také na správě ochranné výchovy podíl míti chtěl, náleželo by rozhodnouti zákonodárství zemskému.

5. Pokud jde o povinnost k úhradě ostatních nákladů výchovy ochranné, musí se z důvodů svrchu uvedených říšský zákon omeziti jen na úpravu vzájemného regressiveho práva království a zemí a přenechati zemskému zákonodárství další přesunutí regressu na obce neb jiné svazy autonomní.

Toť jsou podstatné změny, jež zemský výbor navrhuje.

enthalten hat. Aus demselben sind dagegen alle die innere Organisation und Verwaltung der Fürsorgeerziehung regelnden Bestimmungen auszuschalten, die nach geltendem Rechte und nach dem Wesen der Sache in den Bereich der Landesgesetzgebung gehören.

2. Infolgedessen sollen aus dem Reichsgesetz namentlich alle die projektierte Landeskommission betreffenden Bestimmungen entfallen. Insofern in dem für das ganze Reich zu erlassenden Rahmengesetze eine Verweisung auf das Organ der Fürsorgeerziehung stattfände, würde die allgemeine Bezeichnung als: »Organ, dem durch ein Landesgesetz die Durchführung der Fürsorgeerziehung anvertraut werden wird«, genügen.

3. Obwohl die Fürsorgeerziehung einen Teil der Armenpflege bildet, und demzufolge eine Übertragung der gesamten darauf bezüglichen Rechte und Pflichten an die autonomen Organe wünschenswert wäre, wird unter den gegenwärtigen finanziellen Verhältnissen anerkannt, daß sich die Fürsorgeerziehung ohne ausgiebige Beihilfe des Staates nicht verwirklichen lasse. Mit Rücksicht auf die gegenwärtige Lage der Landesfinanzen wäre die Beihilfe des Staates mindestens mit einer Hälfte der Auslagen der Fürsorgeerziehung festzusetzen.

4. Inwiefern und auf welche Art der Staat im Verhältnisse zu seiner finanziellen Beitragsleistung Anteil an der Verwaltung der Fürsorgeerziehung nehmen sollte, wäre der Landesgesetzgebung vorzubehalten.

5. Belangend die Verpflichtung zur Bestreitung der übrigen Auslagen der Fürsorgeerziehung hätte sich das Reichsgesetz lediglich auf eine Regelung des gegenseitigen Regreßrechtes der Königreiche und Länder zu beschränken und der Landesgesetzgebung die weitere Überwälzung des Regreßrechtes auf Gemeinden oder andere autonomen Verbände ihres Gebietes zu überlassen.

Dies sind die wesentlichen vom Landesausschuße in Antrag gebrachten Änderungen.

II. Poznámky k jednotlivým paragrafům osnovy zákona.

K § 4. Zemský výbor navrhuje, aby se ochranná výchova mohla vykonati také ve vlastní rodině. Jest to jen důsledkem zásady v motivech blíže odůvodněné, že ochranná výchova je zvláštní formou chudinské péče. V případech § 1. odst. 2. 3. může se velmi snadno státi, že dítě spustlo proto, poněvadž vlastní rodina není materiálně s to poskytnouti mu potřebné péče. Třeba uvážiti jen četné případy, kde jde o polosirotky nebo nemanželské děti. V takových případech bylo by sociálně na pováženou, aby se zúplna a bez nalehavého důvodu spřetrhaly bez tak uvolněné svazky rodinné, neboť poskytnutím podpory, jež by vyžadovalo opatření chovance v cizí rodině, umožnilo by se vlastní rodině, aby dostála svým vychovatelským povinnostem. Pečlivá individualisace a stálý dozor musily by tu, jako v jiných případech chrániti před nebezpečím zneužití.

K § 5. V zemích jazykově smíšených bylo by především třeba, aby zařízení ochranné výchovy byla pokud jen možno uchráněna národnostních sporů. Toho bylo by možno nejlépe docílit stanovením hořejší zásady.

K § 6. Nová stylisace 2. odst. odpovídá nutnému požadavku, aby také v případě, když chovaneček je umístěn v cizí rodině nebo v ústavě, jenž není určen k výkonu ochranné výchovy, mohlo býti pouhým dozorem nad výchovou odloženo použití přísnějších opatření výchovných.

K § 7. Obecní a jiné samosprávné úřady jakož i orgány ochranné výchovy přijdou do styku s poměry zde vzpomenuťmi alespoň právě tak často a právě tak těsně, jako ostatní tam jmenované úřady, pročez je záhodno, aby jim byla uložena oznamovací povinnost, z níž vyplýne povinnost soudu zahájití potřebné šetření.

K § 8. Navržená stylisace je v zájmu právní jednotnosti nápodobením § 380 tr. ř.

K § 9. ku konci. Lex imperfecta posledního odstavce jest vhodnější v prováděcích předpisech.

K § 18. Stejně důvody přimlouvající se, aby představený ústavu pověřeného výkonem ochranné výchovy byl ustanoven poručníkem chovanců, možno uplatniti pro onen orgán, jemuž bude náležeti dozor nad chovanci umístěnými v rodině.

K § 19. Viz poznámku k § 18.

II. Bemerkungen zu einzelnen Paragraphen des Gesetzesentwurfes.

Ad § 4. Der Landesausschuß beantragt, daß bei Fürsorgeerziehung auch in der eigenen Familie vollzogen werden könne. Dies ist eine Folgerung des in den Motiven näher begründeten Grundsatzes, daß die Fürsorgeerziehung eine Abart der Armenpflege sein soll. In den Fällen des § 1 Abs. 2 und 3 kann es nur sehr wohl vorkommen, daß die Verwahrlosung des Kindes dadurch verursacht ist, daß die eigene Familie materiell nicht in der Lage ist, dem Kinde die nötige Pflege angedeihen zu lassen. Man denke bloß an die zahlreichen Fälle, in denen es sich um Halbwaisen oder um uneheliche Kinder handelt. In solchen Fällen wäre es sozial bedenklich, die ohnedies gelockerten Familienbände vollständig und ohne zwingenden Grund ganz zu zerreißen, da doch durch Gewährung einer Unterstützung, die die Unterbringung des Bögling's in einer fremden Familie erfordern möchte, die eigene Familie fähig gemacht würde, ihren erzieherischen Pflichten nachzukommen. Vor der Gefahr des Mißbrauches müßte da, wie in anderen Fällen die sorgfältige Individualisierung und stete Beaufsichtigung schützen.

Zu § 5. In mehrsprachigen Ländern wäre es vor allem nötig, die neue Institution der Fürsorgeerziehung vor dem Nationalitätenstreite möglichst zu bewahren. Dies wäre am zweckmäßigsten durch die Aufstellung des obigen Grundsatzes zu erreichen.

Zu § 6. Die beantragte Stylisation des 2. Abs. entspricht der nötigen Forderung, daß auch in dem Falle, wenn der Pflegling in einer fremden Familie oder in einer zum Vollzuge der Fürsorgeerziehung nicht bestimmten Anstalt untergebracht ist, durch bloße Überwachung der Erziehung die Verhängung einer strengeren erzieherischen Maßnahme hintangehalten werde.

Zu § 7. Die Gemeinde- und andere autonomen Behörden, sowie die Organe der Fürsorgeerziehung kommen mit den hier in Betracht kommenden Verhältnissen ebenso oft und ebenso innig in Berührung, wie die anderen hier genannten Behörden, weshalb es angezeigt scheint, ihnen auch die Anzeigepflicht aufzuerlegen, der dann die Pflicht des Gerichtes entspricht, die nötigen Erhebungen einzuleiten.

Zu § 8. Die beantragte Stylisation ist im Interesse der Rechtseinheit dem § 380 St.-P.-O. nachgebildet.

Zu § 9 in fine. Die lex imperfecta des letzten Absatzes wäre in den Vollzugsvorschriften besser am Platze.

Zu § 18. Die gleichen Gründe, welche dafür sprechen, daß der Vorsteher einer mit dem Vollzuge der Fürsorgeerziehung betrauten Anstalt zum Vormunde des Pflegling's bestellt werde, kann man auch für dasjenige Organ geltend machen, dem die Beaufsichtigung der in einer Familie untergebrachten Böglinge obliegt.

Zu § 19. Vide Anmerkung zu § 18.

III. Osnova zákona o ochranné výchově.

I. O nařízení ochranné výchovy.

§ 1.

Usnesením soudu poručenského mohou nedospělci a osoby ve věku od dokonání 14. do dokonání 18. roku (mladiství) dání býti do ochranné výchovy :

1. když jejich rodiče plnění svých povinností zanedbávají aneb práv rodičům příslušejících zneužívají a když proto neb pro bezecné neb nemravné chování se rodičů jest ochranná výchova nutná, aby zabránila spustnutí osob nedospělých neb mladistvých ;

2. když kromě případu pod č. 1. uvedeného proto, že chybí neb nedostačuje výchovný vliv rodičů, jiných vychovatelů neb školy, ochranná výchova jest nutná, aby zabránila spustnutí osob nedospělých neb mladistvých ;

3. když nedospělec spáchal čin v trestním zákoně trestem ohrožený a jeho dání do ochranné výchovy jest nutné k tomu, aby se polepšil neb aby zabráněno bylo jeho spustnutí ;

4. když podmínky pod č. 3. vytčené dány jsou u osoby mladistvé a trestní soud ochrannou výchovu nenařídil.

§ 2.

Výrokem soudu trestního mohou osoby mladistvé v případech naznačených v §§ 4. a 6. zákona o trestání osob mladistvých dány býti do ochranné výchovy, je-li to nutno, aby se osoba mladistvá polepšila neb aby zabráněno bylo jejímu spustnutí.

Řízení upravuje zákon o trestání osob mladistvých.

§ 3.

Cizinci se zpravidla do ochranné výchovy nedávají.

Je-li cizinec spustlý neb hrozí-li jeho spustnutí, zůstaveno jest úřadu bezpečnostnímu, aby učinil vhodná opatření.

Ustanovení prvního odstavce neplatí, pokud ve státních smlouvách neb ve vládních prohlášeních, jež vyhlášena jsou v říšském zákoníku, o dání cizinců do ochranné výchovy obsaženy jsou předpisy odchylné.

III. Entwurf des Gesetzes über die Fürsorgeerziehung

I. Anordnung der Fürsorgeerziehung.

§ 1.

Durch Beschluß des Vormundschaftsgerichtes können Unmündige und Personen zwischen dem vollendeten vierzehnten und dem vollendeten achtzehnten Lebensjahr (Jugendliche) zur Fürsorgeerziehung überwiesen werden:

1. Wenn die Eltern ihre Pflichten zu erfüllen vernachlässigen oder ihre elterlichen Rechte mißbrauchen und deshalb oder wegen des ehrlosen oder unmoralischen Verhaltens der Eltern Fürsorgeerziehung notwendig ist, um die Verwahrlosung des Unmündigen oder Jugendlichen zu verhüten;

2. wenn außer dem in §. 1 bezeichneten Falle wegen des Fehlens oder der Unzulänglichkeit der erzieherischen Einwirkung der Eltern, sonstigen Erzieher oder der Schule die Fürsorgeerziehung zur Verhütung der Verwahrlosung des Unmündigen oder Jugendlichen notwendig ist;

3. wenn ein Unmündiger eine im Strafgesetze mit Strafe bedrohte Tat begangen hat und die Überweisung zur Fürsorgeerziehung zu seiner Besserung oder zu Verhütung seiner Verwahrlosung notwendig ist;

4. wenn die in §. 3 bezeichneten Voraussetzungen bei einem Jugendlichen vorliegen, vom Strafgerichte aber die Fürsorgeerziehung nicht verfügt wurde.

§ 2.

Durch Ausspruch des Strafgerichtes können Jugendliche in den in den §§ 4 und 6 des Gesetzes, betreffend das Jugendstrafrecht, bezeichneten Fällen zur Fürsorgeerziehung überwiesen werden, wenn dies zur Besserung oder zur Verhütung der Verwahrlosung des Jugendlichen notwendig ist.

Das Verfahren wird durch das Gesetz, betreffend das Jugendstrafrecht geregelt.

§ 3.

In Ansehung von Ausländern findet die Überweisung zur Fürsorgeerziehung in der Regel nicht statt.

Wenn ein Ausländer verwahrloßt ist oder dessen Verwahrlosung droht, bleibt es der Sicherheitsbehörde überlassen, die entsprechenden Vorkehrungen zu treffen.

Die Bestimmungen des ersten Absatzes finden keine Anwendung, insofern in Staatsverträgen oder in Regierungserklärungen, die im Reichsgesetzblattungemacht sind, über die Überweisung von Ausländern zur Fürsorgeerziehung abweichende Anordnungen enthalten sind.

II. O způsobu a účelu ochranné výchovy.

§ 4.

Ochranná výchova soudem poručenským nařízená vykonává se pod veřejným dozorem ve vlastní rodině neb v rodině jiné neb v ústavu vychovávacím.

Ochranná výchova soudem trestním nařízená buď vykonána zpravidla ve zvláštním ústavu vychovávacím, pro takové chovance určeném.

Stanovami tohoto ústavu může býti dovoleno, aby chovanec po uplynutí jisté doby, jejíž nejkratší trvání stanovy určí, mohl býti převeden do jiné výchovny neb vychováván pod dozorem představenstva ústavu v některé rodině.

Chovanci, kteří trestním soudem dáni byli do ochranné výchovy, mohou již předem pod veřejným dozorem vychovávání býti v některé rodině neb v jiném vychovávacím ústavu, než o jakém se mluví v odstavci druhém, když tento způsob ochranné výchovy účelu lépe vyhovuje.

§ 5.

Ochranná výchova má za úkol, aby chovanci byli mravně nábožensky vychováváni, aby se jim dostalo dostatečného vyučování, aby byli vedeni k činnosti jich schopnostem přiměřené a jejich budoucím zaopatření sloužící, jakož i aby podporován byl jejich zdravý a zdatný vývoj tělesný.

V případě výchovy rodinné budtež chovanci školou povinni umístěni v rodině, která jest s nimi stejného náboženství a stejné národnosti.

III. O řízení.

§ 6.

Soud poručenský konež veškerá šetření, k rozhodnutí potřebná, a naznačiv skutkové okolnosti, jež má za prokázány, rozhodniž, zda-li a z kteréhož z důvodů v § 1. naznačených nedospělý neb mladistvý se dává do ochranné výchovy.

Lze-li se nadíti do toho úspěchu, může nařízení ochranné výchovy, třebaž tu byly pro ni podmínky, býti odloženo a jako prozatimné opatření jenom dozírání na výchovu býti zařízeno.

§ 7.

Soud poručenský se usnáší z moci úřední neb k návrhu.

Kdokoliv jest oprávněn, avšak veřejné úřady, zejména trestní soudy, politické úřady okresní (magistrát města s vlastním statutem), zeměpanské úřady policejní, pak úřady obecní a jiné úřady samosprávné, dále okresní úřady školní, jakož i orgány ochranné výchovy, které nabyly vědomosti o spustlosti nedospělého neb

II. Art und Zweck der Fürsorgeerziehung.

§ 4.

Die vom Vormundschaftsgerichte verfügte Fürsorgeerziehung wird unter öffentlicher Aufsicht in der eigenen oder in einer anderen Familie, oder in einer Erziehungsanstalt vollzogen.

Die vom Strafgerichte verfügte Fürsorgeerziehung ist in der Regel in einer besonderen für solche Zöglinge bestimmten Erziehungsanstalt zu vollziehen.

Durch das Statut dieser Anstalt kann bestimmt werden, daß der Zögling nach Ablauf einer im Statute bestimmten Mindestfrist in eine andere Erziehungsanstalt gebracht oder unter Aufsicht des Vorstandes der Anstalt in einer Familie erzogen werden kann.

Zöglinge, die vom Strafgerichte der Fürsorgeerziehung überwiesen wurden, können von Vorher ein unter öffentlicher Aufsicht in einer Familie oder in einer anderen als der im zweiten Absätze bezeichneten Erziehungsanstalt erzogen werden, wenn diese Art der Fürsorgeerziehung dem Zwecke besser entspricht.

§ 5.

Aufgabe der Fürsorgeerziehung ist es, die Zöglinge sittlich religiös zu erziehen, ihnen ausreichenden Unterricht zu gewähren, sie in einer ihren Fähigkeiten entsprechenden und ihrem künftigen Fortkommen dienlichen Tätigkeit zu unterweisen, sowie die gesunde und kräftige Entwicklung ihres Körpers zu fördern.

Im Falle der Familienerziehung müssen schulpflichtige Zöglinge in einer Familie ihres Religionsbekenntnisses und ihres Volksstammes untergebracht werden.

III. Verfahren.

§ 6.

Das Vormundschaftsgericht hat alle zur Entscheidung erforderlichen Ermittlungen zu pflegen und unter Verzeichnungen der für erwiesen erachteten Tatsachen mit Beschluß zu entscheiden, ob und aus welchem der im § 1 bezeichneten Gründen ein Unmündiger oder Jugendlicher zur Fürsorgeerziehung überwiesen wird.

Wenn davon Erfolg zu erwarten ist, kann die Anordnung der Fürsorgeerziehung ungeachtet des Vorliegens ihrer Voraussetzungen aufgeschoben und als vorläufige Verfügung nur die Überwachung der Erziehung veranlaßt werden.

§ 7.

Das Vormundschaftsgericht beschließt von Amtswegen oder auf Antrag.

Jedermann ist berechtigt, öffentliche Behörden, insbesondere die Strafgerichte, die politischen Bezirksbehörden (Magistrat einer Stadt mit eigenem Statut), die landesfürstlichen Polizeibehörden sowie die Gemeinde- und andere autonomen Behörden und Bezirksschulbehörden, sowie die Organe der Fürsorgeerziehung, die von der eingetre-

mladistvého již nastalé neb hrozící, jsou povinny, učiniti o svých pozorováních oznámení soudu poručenskému.

K návrhu politických úřadů okresních (magistrátu města s vlastním statutem), zeměpanských úřadů policejních, okresních úřadů školních, úřadů samosprávných i orgánů ochranné výchovy musí potřebná šetření býti konána.

Než usnesení vydá, má soud poručenský, pokud se tak státi může bez značných obtíží, ústně neb písemně, slyšeti toho, kdo má býti dán do ochranné výchovy, jeho rodiče neb poručníka, duchovního správce a učitele, zaměstnavatele a, je-li třeba, i lékaře. Soud může k šetření užiti důvěrníků a vyžádati si projevů orgánů veřejné i soukromé péče o mládež.

Usnesení budiž doručeno rodičům neb poručníku nezletilého neb mladistvého, jemu samotnému, když dokonal 16. rok svého věku, a úřadu, od něhož návrh vyšel.

Proti usnesení přísluší těm, kdož jsou vyjmenováni v předchozím odstavci, rekurs.

§ 8.

Na soudní jednání o dání do ochranné výchovy a o jejím zrušení mají platnost všeobecné předpisy o řízení v záležitostech nesporných.

Veškerá jednání ve věcech ochranné výchovy, necht se konají před kterýmkoliv úřadem a veškerá na ně se vztahující podání stran jsou prosta poplatků a poštovného; stejné výhody používají i smlouvy o umístění chovanců. Přípřeže z podobných příčin jsou na cestě tam i zpět osvobozeny od mýtného na cestách i na mostech.

IV. O výkonu.

a) ochranné výchovy, nařízené soudem poručenským.

§ 9.

Ochrannou výchovu, nařízenou soudem poručenským, vykonejž domovská země toho, jenž byl dán do ochranné výchovy.

Způsob provedení ochranné výchovy vyhrazuje se zákonodárství zemskému.

Soud poručenský necht sdělit s orgánem, jenž v cestě zemského zákonodárství bude pověřen ochrannou péčí o mládež, usnesení ochrannou výchovu nařizující a zašle mu po případě spisy. Při tom může se soud poručenský vysloviti o tom, který způsob ochranné výchovy pokládá za účelný.

tenen oder drohenden Verwahrlosung eines Unmündigen oder Jugendlichen Kenntnis erlangen, sind verpflichtet, dem Vormundschaftsgerichte von ihren Wahrnehmungen Anzeige zu erstatten.

Auf Antrag der politischen Bezirksbehörde (Magistrat einer Stadt mit eigenem Statut), der landesfürstlichen Polizeibehörden, der Bezirksbehörden, der autonomen Behörden, sowie der Organe der Fürsorgeerziehung, müssen die erforderlichen Ermittlungen gepflogen werden.

Vor der Beschlussfassung soll das Vormundschaftsgericht, soweit dies ohne erhebliche Schwierigkeit geschehen kann, den zur Fürsorgeerziehung zu Überweisenden selbst hören und dessen Eltern oder Vormund, Seelsorger und Lehrer, Arbeitgeber und, wenn nötig, einen Arzt mündlich oder schriftlich einvernehmen. Das Gericht kann zu den Erhebungen Vertrauenspersonen verwenden und Äußerungen von Organen der öffentlichen und freiwilligen Jugendfürsorge einholen.

Der Beschluss ist den Eltern oder dem Vormunde des Unmündigen oder Jugendlichen, diesem selbst, wenn er das sechzehnte Lebensjahr vollendet hat, und der antragstellenden Behörde zuzustellen.

Gegen den Beschluss steht den im vorgehenden Absätze Genannten der Rekurs zu.

§ 8.

Auf gerichtliche Verhandlungen über die Überweisung zur Fürsorgeerziehung und deren Aufhebung finden die allgemeinen Vorschriften über das Verfahren in nichtstreitigen Rechtsangelegenheiten Anwendung.

Alle Verhandlungen in Fürsorgefällen, sie mögen vor welcher immer Behörde vorgenommen werden, und alle darauf bezüglichen Angaben der Parteien sind gebühren- und portofrei. Wortschiffen sind bei solchen Anlässen für die Hin- und Rückfahrt von der Weg- und Brückenmaut befreit.

IV. Vollzug.

a) der vom Vormundschaftsgerichte verfügten Fürsorgeerziehung.

§ 9.

Die vom Vormundschaftsgerichte verfügte Fürsorgeerziehung hat das Heimatland des zur Fürsorgeerziehung Überwiesenen zu vollziehen.

Die Art der Durchführung der Fürsorgeerziehung wird der Landesgesetzgebung vorbehalten.

Das Vormundschaftsgericht hat dem im Wege der Landesgesetzgebung mit dem Vollzuge der Fürsorgeerziehung betrauten Organe den die Fürsorgeerziehung anordnenden Beschluss mitzuteilen und ihr allenfalls die Akten zu übersenden. Hierbei kann sich das Vormundschaftsgericht darüber aussprechen, welche Art der Fürsorgeerziehung es für zweckdienlich hält.

§ 10.

O umístění chovance budiž soudu poručenskému podána zpráva. Orgán výkonem ochranné výchovy pověřený může za účelem dopravení chovance do místa k ochranné výchově určeného, nelze-li je jinak provést, dovolati se pomoci úřadu bezpečnostního neb obecního místa pobytu. Doprava postrkem jest nepřipustna.

b) ochranné výchovy nařízené soudem trestním.

§ 11.

Má-li soud trestní umístění chovance ve zvláštním ústavu vychovávacím (§ 4. odstavec 2.) za nutné a může-li se tak státi v ústavu státním, nechť výkon svého usnesení sám zařídí. Ve všech jiných případech dožádán buď za výkon orgán chovancovy domovské země, jenž zemským zákonodárstvím výkonem ochranné výchovy bude pověřen.

Soud trestní nechť se soudem poručenským sdělí dání do ochranné výchovy a způsob umístění chovance.

Dopravu chovance do místa ochranné výchovy zařídí soud trestní.

c) O odpadnutí ochranné výchovy.

§ 12.

Dání do ochranné výchovy nesmí po dokončení 18. roku více býti vykonáno.

V. O prozatímném ustanovení.

§ 13.

Je-li nebezpečnost v prodlení, může jak před zavedením řízení za účelem dání do ochranné výchovy, tak i mezi tímto řízením soud poručenský, soud trestní neb soud místa pobytu naříditi prozatímné umístění nedospělého neb mladistvého.

VI. O zařízeních k provedení ochranné výchovy.

a) O zařízeních zemských.

§ 14.

Pokud se ochranná výchova nevykonává v státních ústavech vychovávacích, ponechává

§ 10.

Von der Unterbringung des Zöglings ist das Vormundschaftsgericht zu benachrichtigen. Das mit dem Vollzuge der Fürsorgeerziehung betraute Organ kann zum Zwecke der Ueberführung des Zöglings nach dem von ihr bestimmten Orte der Fürsorgeerziehung, falls sie nicht auf andere Weise ausgeführt werden kann, die Mitwirkung der Sicherheits oder Gemeindebehörde des Aufenthaltsortes in Anspruch nehmen. Die Beförderung durch Schub ist unzulässig.

b) der vom Strafgerichte verfügten Fürsorgeerziehung.

§ 11.

Hält das Strafgericht die Unterbringung des Zöglings in einer besonderen Erziehungsanstalt (§ 4, Absatz 2) für geboten und kann diese in einer staatlichen Anstalt geschehen, so hat es den Vollzug seines Beschlusses selbst zu veranlassen. In allen anderen Fällen ist das nach Maßgabe der Landesgesetze mit dem Vollzuge der Fürsorgeerziehung betraute Organ des Heimatlandes zur Fürsorgeerziehung Überwiefener um den Vollzug zu ersuchen.

Das Strafgericht hat dem Vormundschaftsgerichte die Überweisung zur Fürsorgeerziehung und die Art der Unterbringung des Zöglings mitzuteilen.

Die Überführung des Zöglings nach dem Orte der Fürsorgeerziehung wird durch das Strafgericht eingeleitet.

c) Entfallen der Fürsorgeerziehung.

§ 12.

Die Überweisung zur Fürsorgeerziehung darf nach Vollendung des achtzehnten Lebensjahres nicht mehr vollzogen werden.

V. Vorläufige Unterbringung.

§ 13.

Bei Gefahr im Verzuge kann sowohl vor Einleitung des Verfahrens behufs Überweisung zur Fürsorgeerziehung, wie während dieses Verfahrens das Vormundschaftsgericht, das Strafgericht, oder das Gericht des Aufenthaltsortes eine vorläufige Unterbringung des Unmündigen oder Jugendlichen anordnen.

VI. Einführung zur Durchführung der Fürsorgeerziehung.

a) Landeseinrichtungen.

§ 14.

Soweit nicht die Fürsorgeerziehung in staatlichen Erziehungsanstalten vollzogen wird, bleibt es

se zemskému zákonodárství, aby vytvořila zařízení, jež jsou vedle zemských ústavů, zřízených dle §§ 1., 13. a 15. zákona ze dne 24. května 1885 č. 90 ř. z. a pro účely ochranné výchovy upotřebitelných, nutna k provedení ochranné výchovy.

Zemskému zákonodárství se ponechává, aby ustanovilo, zda také okresy a obce k výkonu ochranné výchovy zvláštní zařízení vytvořiti mají.

§ 15.

Pokud pro nedostatek ústavů místem úplně oddělených mladiství umístění býti musí v polepšovnicích donucovacích pracoven, platí tyto zásady:

1. mohou tam dodání býti jen mladiství, školní povinnosti odrostlí;

2. učiniti jest opatření, aby zajištěno bylo úplné a trvalé oddělení od káránců v ústavu umístěných.

§ 16.

Usnesením úřadu, výkonem ochranné výchovy pověřeného, mohou soukromé výchovny a polepšovny prohlášeny býti za způsobilé k výkonu ochranné výchovy. Jmenovaný úřad může toto prohlášení kdykoliv odvolati, neosvědčí-li se ústav k provedení ochranné výchovy způsobiým.

b) O státních ústavech vychovávacích.

§ 17.

Státní ústavy vychovávací, které budou zřízeny k výkonu ochranné výchovy soudy trestními nařízené (§ 55. zákona o trestání mladistvých), podřízeny jsou ministru spravedlnosti.

Předpisy o vykonávání služebního dozoru, o správě, o zaměstnání chovanců a o přípustných prostředcích kárných, též i o místní příslušnosti vydány budou v cestě nařízení.

Za souhlasu ministra spravedlnosti mohou orgánem, výkonem ochranné výchovy pověřeným, mladiství, kteří spáchavše trestní čin byli soudem poručenským (§ 1. č. 4.) dáni do ochranné výchovy, odevzdáni býti do státního ústavu vychovávacího.

c) O odnětí moci otcovské a o zřízení jiného poručníka.

§ 18.

Byla-li ochranná výchova prohlášena za přípustnou, může soud poručenský otcí odněti moc otcovskou neb na místě dosavadního poručníka zříditi poručníka jiného, je-li opatření takové

der Landesgesetzgebung vorbehalten, die Einrichtungen zu schaffen, die neben den gemäß §§ 1, 13 und 15 des Gesetzes vom 24. Mai 1885 R.-G.-Bl. Nr. 90, errichteten und für die Zwecke der Fürsorgeerziehung verwendbaren Landesanstalten zur Durchführung der Fürsorgeerziehung notwendig sind.

Der Landesgesetzgebung bleibt vorbehalten zu bestimmen, ob auch Bezirke oder Gemeinden zum Vollzug der Fürsorgeerziehung besondere Einrichtungen zu schaffen haben.

§ 15.

Solange mangels räumlich vollständig getrennter Anstalten Jugendliche in Besserungsabteilungen von Zwangsarbeitsanstalten untergebracht werden müssen, haben folgende Grundsätze zu gelten:

1. Es dürfen nur Jugendliche abgegeben werden, die der Schulpflicht entwachsen sind;

2. es müssen Veranstellungen getroffen sein, die eine vollständige und dauernde Trennung von den in der Anstalt untergebrachten Zöglingen sicherstellen.

§ 16.

Durch Beschluß der mit dem Vollzuge der Fürsorgeerziehung betrauten Behörde können Privaterziehungs- und Besserungsanstalten als zum Vollzuge der Fürsorgeerziehung geeignet erklärt werden. Die genannte Behörde kann diese Erklärung jederzeit zurücknehmen, wenn sich die Anstalt zur Durchführung der Fürsorgeerziehung nicht als geeignet erweist.

b) Staatliche Erziehungsanstalten.

§ 17.

Die staatlichen Erziehungsanstalten, die für den Vollzug der vom Strafgerichte verfügten Fürsorgeerziehung errichtet werden (§ 55 des Gesetzes betreffend das Jugendstrafrecht), unterstehen dem Justizminister.

Die Vorschriften über die Ausübung der Dienstaufsicht, die Verwaltung, die Beschäftigung der Angehaltenen und die zulässigen Zuchtmittel, sowie über die örtliche Zuständigkeit werden im Verordnungswege erlassen.

Mit Zustimmung des Justizministers können von dem mit dem Vollzuge der Fürsorgeerziehung betrauten Organe Jugendliche, die nach Verübung einer strafbaren Handlung von dem Vormundschaftsgericht (§ 1, 3. 4.), der Fürsorgeerziehung überwiesen wurden, in eine staatliche Erziehungsanstalt abgegeben werden.

c) Entziehung der väterlichen Gewalt und Bestellung eines anderen Vormundes.

§ 18.

Falls die Fürsorgeerziehung für zulässig erklärt wird, kann das Vormundschaftsgericht dem Vater die väterliche Gewalt entziehen oder statt des bisherigen einen anderen Vormund bestellen

nutné, aby zabránilo zmaření neb poškození účelů ochranné výchovy.

Představený veřejného neb soukromého ústavu vychovávacího, jehož stanovy státem schváleny byly, může v pořadí před osobami v §§ 196 až 198, o. z. obč. vyjmenovanými býti zřízen poručníkem chovanců v ústavu umístněných. Totéž platí o osobách, jimž svěřen jest dozor nad chovanci v rodině vychovávanými.

Soud poručenský nechť rok co rok alespoň jednou přiměřeným způsobem vyšetří poměry osob umístněných, za účelem ochranné výchovy v péči rodinné neb v ústavech, a dle toho nechť učiní opatření snad potřebná.

VII. O zrušení ochranné výchovy.

§ 19.

Ochranná výchova končí dosažením 21. roku věku aneb dřívějším povoláním k aktivní službě vojenské. Před tímto časem může býti k návrhu neb z moci úřední zrušena, bylo-li jejího účelu dosaženo neb jeho dosažení jiným způsobem zabezpečeno. O zrušení lze se usnésti s výhradou jeho odvolání. K zrušení ochranné výchovy povolán jest orgán výkonem pověřený, vykonal-li ochrannou výchovu, jinak soud poručenský.

K návrhu na zrušení ochranné výchovy jsou oprávněni kromě chovance, jenž 16. rok věku dokončil, rodiče chovance, jeho poručník, orgán dozorem nad ochrannou výchovou pověřený a představený ústavu, v němž se ochranná výchova vykonává.

Proti odepření zrušení ochranné výchovy orgánem, jenž výkonem ochranné výchovy bude pověřen, může se navrhopatel do 14 dnů po doručení zamítavého usnesení dovolati rozhodnutí soudu poručenského.

§ 20.

Proti usnesení soudu poručenského o zrušení ochranné výchovy přísluší rodičům chovancovým a jeho poručníkovi, dále jde-li o dání do ochranné výchovy, vykonávané orgánem, výkonem ochranné výchovy pověřeným, tomuto orgánu a při dání do ochranné výchovy, trestním soudem vykonané, i představenému státního ústavu, v němž chovanec jest umístěn, jako opravný prostředek rekurs. K rekursu proti usnesení, jímž bylo odepřeno zrušiti ochrannou výchovu, jest i chovanec oprávněn, když dokončil 16. rok věku.

Až do právní moci rozhodnutí trvejž ochranná výchova dále.

§ 21.

Zamítnutý návrh na zrušení ochranné výchovy může před projitím 6 měsíců býti obnoven

wenn eine solche Maßregel notwendig erscheint, um eine Vereitlung oder Beeinträchtigung der Zwecke der Fürsorgeerziehung zu verhindern.

Der Vorsteher einer öffentlichen oder einer privaten Erziehungsanstalt, deren Statut staatlich genehmigt ist, kann vor den in den §§ 196 bis 198 a. b. G. B. bezeichneten Personen zum Vormunde der zur Fürsorgeerziehung in einer Anstalt untergebrachten Zöglinge bestellt werden. Das gleiche gilt für Zöglinge, die in einer Familie erzogen werden.

Das Pflegschaftsgericht hat alljährlich mindestens einmal in geeigneter Weise die Verhältnisse der in Familienpflege oder in Privatanstalten zur Fürsorgeerziehung untergebrachten Personen zu ermitteln und hiernach die etwa erforderlichen Maßnahmen zu treffen.

VII. Aufhebung der Fürsorgeerziehung.

§ 19.

Die Fürsorgeerziehung endet mit Vollendung des 21. Lebensjahres oder mit der früheren Einberufung zum aktiven Militärdienst. Vor diesem Zeitpunkte kann sie auf Antrag oder von Amts wegen aufgehoben werden, wenn ihr Zweck erreicht oder dessen Erreichung in anderer Weise sichergestellt ist. Die Aufhebung kann unter Vorbehalt des Widerrufs beschlossen werden. Zur Aufhebung der Fürsorgeerziehung ist das mit dem Vollzuge betraute Organ berufen, wenn es die Fürsorgeerziehung vollzogen hat, sonst das Vormundschaftsgericht.

Zum Antrag auf Aufhebung der Fürsorgeerziehung sind außer dem Zöglinge, wenn er das sechzehnte Lebensjahr vollendet hat, die Eltern, der Vormund des Zöglings und das mit der Aufsicht der Fürsorgeerziehung betraute Organ, sowie der Vorstand der Anstalt, in der die Fürsorgeerziehung vollzogen wird, berechtigt.

Gegen die von dem durch die Landesgesetzgebung bestimmten Vollzugsorgane verweigerte Aufhebung der Fürsorgeerziehung kann der Antragsteller binnen 14 Tagen nach der Zustellung des ablehnenden Beschlusses die Entscheidung des Vormundschaftsgerichtes anrufen.

§ 20.

Gegen den Beschluß des Vormundschaftsgerichtes über die Aufhebung der Fürsorgeerziehung steht den Eltern und dem Vormund des Zöglings, ferner, wenn es sich um eine von dem mit dem Vollzuge der Fürsorgeerziehung betrauten Organe vollzogene Überweisung zur Fürsorgeerziehung handelt, diesem Organe, bei einer vom Strafgerichte vollzogenen Überweisung zur Fürsorgeerziehung aber auch dem Vorstand der staatlichen Anstalt, in der der Zögling untergebracht ist, das Rechtsmittel des Rekurses offen. Zum Rekurse gegen den Beschluß, mit dem die Aufhebung der Fürsorgeerziehung verweigert wurde, ist auch der Zögling berechtigt, wenn er das sechzehnte Lebensjahr vollendet hat.

Bis zur Rechtskraft der Entscheidung hat die Fürsorgeerziehung fortzudauern.

§ 21.

Ein abgewiesener Antrag auf Aufhebung der Fürsorgeerziehung darf vor Ablauf von 6 Monaten

jenom od představeného ústavu, v němž se ochranná výchova vykonává, neb od orgánu, pověřeného dozorem nad ochrannou výchovou.

§ 22.

Bylo-li zrušení ochranné výchovy povoleno s výhradou jeho odvolání, budiž odvolání to úřadem, výkonem ochranné výchovy pověřeným, neb když zrušení povolil soud poručenský, tímto vysloveno, jakmile jsou tu skutečnosti, které dokazují, že opět nastalo spustnutí, neb které odůvodňují toho obavu neb jinak svědčí, že zrušení bylo předčasné neb neúčelné. Po projití 2 roků po zrušení jest jeho odvolání vyloučeno. Odvolání lze vysloviti, aniž třeba jest výsledků v § 7. naznačených.

Rozhodnutí o odvolání nelze bráti v odpor prostředkem opravným.

§ 23.

Při zrušení ochranné výchovy má se soud poručenský společně s představeným ústavu a s orgány ochranné výchovy postarati o to, aby propuštěný umístěn byl v živnosti, jež jeho zaopatření zabezpečuje.

Bližší předpisy o provedení ochranného dozoru buďtež vydány cestou nařizovací.

VIII. O nákladech na ochrannou výchovu.

§ 24.

K nákladům na zřízení neb rozšíření veřejných ústavů vychovavacích, pokud pro výkon ochranné výchovy určeny jsou, přispěje stát polovicí.

Na zapravení jinakého nákladu na ochrannou výchovu účastní se stát polovicí.

§ 25.

Náklad na ochrannou výchovu, která se vykonává ve státním ústavu vychovavacím, buďtež dle § 388. tr. ř. vypočítány a státu nahrazeny.

Náklad na ochrannou výchovu hradí předem země, v níž leží domovská obec chovance.

Náklad na dopravení chovance do místa ochranné výchovy, které zařídil soud trestní (§ 11. odstavec 3.), hrazen buď z peněz na náklady trestního řízení určených a buď považován jako náklad řízení trestního.

§ 26.

Za náklady ochranné výchovy se považují náklady prozatímného umístění, náklady, které vzejdou dopravením chovance do rodiny neb ústavu v případě v § 10. zmíněném, výlohy za udržování, správu a vedení zemských ústavů vychovavacích, ochranné výchově věnovaných, přičemž ani za amortisaci ani za obnovování zaří-

nur vom Vorstande der Anstalt, in der die Fürsorgeerziehung vollzogen wird, oder dem mit der Aufsicht der Fürsorgeerziehung betrauten Organe erneuert werden.

§ 22.

Wenn die Aufhebung der Fürsorgeerziehung unter Vorbehalt des Widerrufs bewilligt wurde, ist der Widerruf von dem mit dem Vollzuge der Fürsorgeerziehung betrauten Organe, oder wenn die Aufhebung vom Vormundschaftsgerichte bewilligt wurde, von diesem auszusprechen, sobald Tatsachen vorliegen, die den Wiedereintritt der Verwahrlosung befunden oder besorgen lassen oder sonst zeigen, daß die Aufhebung verfrüht oder zweckwidrig gewesen ist. Nach Verlauf von 2 Jahren seit der Aufhebung ist ein Widerruf ausgeschlossen. Der Widerruf kann ausgesprochen werden, ohne daß es der im § 7 bezeichneten Vernehmungen bedarf.

Die Entscheidung über den Widerruf kann durch ein Rechtsmittel nicht angefochten werden.

§ 23.

Bei Aufhebung der Fürsorgeerziehung hat das Vormundschaftsgericht in Verbindung mit dem Vorstande der Anstalt und den Organen der Fürsorge für die Unterbringung des Entlassenen in einem sein Fortkommen sichernden Erwerbe Sorge zu tragen.

Die näheren Bestimmungen über die Durchführung der Schutzaufsicht sind im Verordnungswege zu erlassen.

VIII. Kosten der Fürsorgeerziehung.

§ 24.

Zu den Kosten der Errichtung oder Erweiterung von öffentlichen Erziehungsanstalten, insoweit die für den Vollzug der Fürsorgeerziehung bestimmt sind, (§ 2 des Gesetzes vom 24. Mai 1885 R.-G.-Bl. No. 90), wird der Staat die Hälfte beitragen.

An der Aufbringung der sonstigen Kosten der Fürsorgeerziehung beteiligt sich der Staat mit einer Hälfte.

§ 25.

Die Kosten einer Fürsorgeerziehung, die in einer staatlichen Erziehungsanstalt vollzogen wird, sind nach § 388 St.-P. zu berechnen und dem Staate zu erlegen.

Die Kosten der Fürsorgeerziehung werden zunächst von dem Lande bestritten, indem die Heimatsgemeinde des Kindes gelegen ist.

Die Kosten der durch eine Strafe eingeleiteten Überführung eines Zöglings nach dem Orte der Fürsorgeerziehung (§ 11, Absatz 3), sind aus dem Verlage für Kosten der Strafrechtspflege zu bestritten und als Kosten des Strafverfahrens zu behandeln.

§ 26.

Als Kosten der Fürsorgeerziehung sind anzusehen die Kosten der vorläufigen Unterbringung, die Kosten, die durch Überführung des Zöglings in eine Familie oder Anstalt in dem im § 10 bezeichneten Falle erwachsen, die Auslagen für die Erhaltung, Verwaltung und den Betrieb der für die Fürsorgeerziehung gewidmeten Landeserziehungsan-

zení nic připočítáváno býti nesmí, dále výlohy za topivo, světlo, stravu a nocleh, na opatřování a čištění prádla a šatstva, na vyučování, pak na péči a zaopatření v ústavech soukromých neb v rodině, jakož i výlohy zpáteční cesty chovance z ochranné výchovy propuštěného a náklad na umístění chovance v živnosti jeho zaopatření zabezpečující.

§ 27.

Země, která předem hradila náklady ochranné výchovy, jest oprávněna, žádati náhrady nákladů, které zaplatila neb které jí ochrannou výchovou vzešly (§§ 25. odstavec 1. a 2., a 26.) na chovanci samotném neb na těch, kdož jsou dle zákona jeho výživou povinni. V případě nedobytnosti má země, v níž se chovanec v posledních 3 letech bez přerušení zdržoval, zemi domovské nahraditi náklad na ochrannou výchovu, od ní placený. Náhrada za umístění chovance v zemském ústavu vychovavacím placena buď dle jednotné sazby za ošetrovací den, stanovené zemským výborem v dohodě s politickým úřadem zemským.

Na základě předpisu zemským výborem vydaného má místo politická exekuce dle § 3. císařského nařízení ze dne 20. dubna 1854 č. 96 ř. z. aneb exekuce soudní. Náhradní nárok má exekuci výhody nároků na poskytování výživy ze zákona příslušející.

§ 28.

Za účelem vypočítání a poukázání státního příspěvku na náklad ochranné výchovy (§ 24) má zemský výbor každoročně po zakončení účtů roku předchozího předložiti politickému úřadu zemskému přehled o vydáních k účelům ochranné výchovy učiněných a o příjmech z téhož titulu dosažených včetně náhrad dle § 27. vydobytých i s potřebnými pomůckami a doklady. Politický úřad zemský má právo, účet a jeho přílohy dáti zkoumati svými orgány. Státní příspěvek z výsledku tohoto zkoumání plynoucí budiž poukázán k výplatě ministerstvem vnitra v dohodě s ministerstvem financí.

§ 29.

Zemskému zákonodárství se ponechává, aby obce a jiné samosprávné svazky zavázalo k úplné neb částečné náhradě nákladů ochranné výchovy, pokud je země sama platila.

IX. Ustanovení trestní.

§ 30.

Kdo nezletilého z nařízené ochranné výchovy vymýká, jeho svádí, aby se z ní vymkl a jemu při tom pomoci poskytuje, trestán bude pro pře-

stalten, wobei weder für Amortisation noch für die Erneuerung der Anlagen und Einrichtungen Beiträge angerechnet werden dürfen, ferner die Auslagen für die Beheizung, Licht, Kost- und Lagerstätte, für die Beschaffung und Reinigung der Wäsche und Kleidung, für Unterricht, dann für die Pflege und Verpflegung in Privatanstalten oder in der Familie, sowie die Auslagen für die Rückreise des aus der Fürsorgeerziehung entlassenen Zöglinge und die Kosten der Unterbringung des Entlassenen in einem sein Fortkommen sichernden Erwerbe.

§ 27.

Das Land, das zunächst die Kosten der Fürsorgeerziehung bestritten hat, ist berechtigt, den Ertrag der Kosten, die es bezahlt hat oder die ihm durch die Fürsorgeerziehung entstanden sind (§§ 25, Absatz 1 und 2 und 26), von dem Zöglinge selbst, oder von dem gesetzlichen zu seinem Unterhalte Verpflichteten anzusprechen. Im Uneinbringlichkeitsfalle hat das Land, in dem sich das Kind die letzten 3 Jahre ununterbrochen aufgehalten hat, dem Heimatslande den von ihm bestrittenen Aufwand auf die Fürsorgeerziehung zu ersetzen. Die Vergütung für die Unterbringung des Zöglinge in einer Landeserziehungsanstalt ist nach einem vom Landesauschusse im Einvernehmen mit der politischen Landesbehörde bestimmten Einheitsfusse für den Verpflegstag zu leisten.

Auf Grund der Vorschreibung des Landesauschusses findet die politische Exekution im Sinne des § 3 der kaiserlichen Verordnung vom 20. April 1854, R.-G.-Bl. No. 96, oder die gerichtliche Exekution statt. Der Ertragsanspruch genießt die Exekutionsprivilegien der Ansprüche auf Gewährung der aus dem Gesetze gebührenden Unterhaltes.

§ 28.

Behufs Berechnungen und Klärung des Staatsbeitrages zu den Kosten der Fürsorgeerziehung (§ 24) hat der Landesauschuß alljährlich nach Schluß der Gehabung des Vorjahres eine Zusammenstellung der für Zwecke der Fürsorgeerziehung gemachten Aufgaben und der aus diesem Titel erzielten Einnahmen einschließlich der nach § 27 hereingebrachten Erträge mit den erforderlichen Beihilfen und Nachweisungen der politischen Landesbehörde vorzulegen. Der politischen Landesbehörde steht das Recht zu, die Rechnung und deren Belege durch ihre Organe prüfen zu lassen. Der nach dem Ergebnis dieser Prüfung sich ergebende Staatsbeitrag ist von dem Ministerium des Innern im Einvernehmen mit dem Finanzministerium flüssig zu machen.

§ 29.

Der Landesgesetzgebung bleibt vorbehalten, die Gemeinden und sonstige autonomen Verbände gänzlich oder teilweise zum Ertrage der Kosten der Fürsorgeerziehung, soweit sie vom Lande selbst bestritten werden, zu verpflichten.

IX. Strafrechtliche Bestimmungen.

§ 30.

Wer einen Minderjährigen der angeordneten Fürsorgeerziehung entzieht, ihn verleitet, sich derselben zu entziehen oder ihm hierbei Hilfe leistete,

stupek vězením od jednoho týdne až do 6 měsíců. Rozhodování přísluší soudům okresním.

Tohoto trestního ustanovení nelze užiti, zakládá-li jednání čin, dle obecného zákona trestního těžším trestem stížený.

§ 31.

Přečiny a přestupky, které spáchány jsou osobami, jež drženy jsou ve veřejném ústavu, k provádění ochranné výchovy určeném, podléhají disciplinární trestní moci představeného tohoto ústavu.

Soudní řízení trestní má místo jen, když trestní jednání vyjde na jevo teprve po propuštění chovance z ústavu.

X. Ustanovení závěrečná.

§ 32.

Nedotčeno zůstává oprávnění soudu poručenského, aby na návrh otce neb jiného zákonného zástupce nezletilé i kromě případů v tomto zákoně vytčených mohl na jejich náklad neb na náklad osob k jich výživě zavázaných umístiti za účelem výchovy v rodině k tomu způsobilé neb v ústavu vychovávacím.

§ 33.

Na místo § 8. zákona ze dne 24. května 1885 č. 89. ř. z. nastoupí ustanovení toto:

»Proti osobám, jež 18. rok věku ještě nedokončily, nesmí držení v donucovací pracovně ani býti uznáno za přípustné ani býti vykonáno.

Stal-li se takový výrok omylem, má nalézající trestní soud z moci úřední usnesením tento výrok zrušiti a usnésti se ve smyslu zákona o ochranné výchově.«

§ 34.

Na místo závěrečného odstavce § 6. zákona ze dne 24. května 1885 č. 90 ř. z. nastoupí slova »5. osoby, které 18. rok věku nedokončily«.

§§ 13., 14. a 16. odstavec 2. zákona ze dne 24. května 1885 č. 90 ř. z. se zrušují.

§ 15. téhož zákona má zníti:

»Ustanovení v tomto zákoně o donucovacích pracovnách obsažená vztahují se, pokud v předpisech zákona ze dne o ochranné výchově nejsou obsažena nařízení zvláštní, i na ústavu zemské, k výkonu ochranné výchovy určené.

§ 35.

Předpis tohoto zákona s výjimkou §§ 32 až 34 a 36 vejde v platnost za rok po dni vyhlášky.

Doba, kterou počínaje mohou soudy nařizovati dání do ochranné výchovy, budiž nařízením

wird wegen Übertretung mit Arrest von 1 Woche bis zu 6 Monaten bestraft. Die Entscheidung kommt den Bezirksgerichten zu.

Diese Strafbestimmung ist nicht anwendbar, wenn die Handlung eine nach dem allgemeinen Strafgesetze schwerer zu bestrafende Tat begründet.

§ 31.

Die Vergehen und Übertretungen, die von Personen begangen werden, die in einer zur Durchführung der Fürsorgeerziehung bestimmten öffentlichen Erziehungsanstalt angehalten werden, unterliegt der disziplinarischen Strafgewalt des Vorstandes dieser Anstalt.

Ein gerichtliches Strafverfahren findet nur statt, wenn die strafbare Handlung erst nach Entlassung des Zöglings aus der Anstalt bekannt wird.

X. Schlussbestimmungen.

§ 32.

Unberührt bleibt die Befugnis des Vormundschaftsgerichtes auf Antrag des Vaters oder des sonstigen gesetzlichen Vertreters Minderjährige auch außer den in diesem Gesetze bezeichneten Fällen auf ihre Kosten oder auf Kosten der zu ihrem Unterhalt verpflichteten Personen zum Zwecke der Erziehung in einer geeigneten Familie oder in einer Erziehungsanstalt unterzubringen.

§ 33.

An Stelle des § 8 des Gesetzes vom 24. Mai 1885, R.-G.-Bl. No. 89, tritt folgende Bestimmung:

„Gegen Personen, die das achtzehnte Lebensjahr noch nicht vollendet haben, darf die Anhaltung in einer Zwangsarbeitsanstalt weder als zulässig erkannt, noch vollstreckt werden.

Ist ein solcher Anspruch irrtümlich erfolgt, so hat das erkennende Strafgericht von Amtswegen mit Beschluß diesen Anspruch zu beheben und im Sinne des Gesetzes über die Fürsorgeerziehung Beschluß zu fassen“.

§ 34.

An Stelle des Schlusses des § 6 des Gesetzes vom 24. Mai 1885, R.-G.-Bl. No. 90, treten die Worte „5. Personen, die das achtzehnte Lebensjahr nicht vollendet haben“.

Die §§ 13, 14 und 16, Absatz 2 des Gesetzes vom 24. Mai 1885, R.-G.-Bl. No. 90, werden aufgehoben.

§ 15 desselben Gesetzes hat zu lauten:

„Die in diesem Gesetze rücksichtlich der Zwangsarbeitsanstalten enthaltenen Bestimmungen finden, insoweit nicht in den Vorschriften des Gesetzes vom über die Fürsorgeerziehung besondere Anordnungen enthalten sind, auch auf die zum Vollzuge der Fürsorgeerziehung bestimmten Landesanstalten Anwendung“.

§ 35.

Die Vorschrift dieses Gesetzes mit Ausnahme der §§ 32 bis 34 und 36 treten ein Jahr nach dem Tage seiner Kundmachung in Wirksamkeit.

Der Zeitpunkt, von dem an die Gerichte die Überweisung zur Fürsorgeerziehung anordnen können,

ministra spravedlnosti pro jednotlivá království a země stanovena, až bude možnost, takové nařízení provést, jednáním se správou země zabezpečena.

Dnem tímto nařízením stanoveným vejdou zároveň v platnost §§ 32. až 34. a 36. a může dáni do ochranné výchovy nařízeno býti i tehdy, zavdává-li k němu podnět trestní čin dříve spáchaný.

§ 36.

S výroky na přípustnost odevzdání do polepšovny, které v čas v § 35. odstavci 1. naznačený zemskými komisemi ještě vyřízeny nejsou, naloženo buď jako s výroky soudu trestního na dáni v ochrannou výchovu ve smyslu tohoto zákona.

Při osobách ve stáří před dokonaným 14. roku věku nechť jmenovaný orgán nařídí na místě držení v polepšovně výchovu v rodině k tomu způsobilé neb umístění v ústavu vychovavacím.

O propuštění osob, které v uvedený čas na základě §§ 7. a 8. zákona ze dne 24. května 1885 č. 89. ř. z. a § 13. zákona ze dne 24. května 1885 č. 90. ř. z. drženy jsou v polepšovnách, platí ustanovení §§ 19. až 23. tohoto zákona.

§ 37.

Obce jsou k žádosti soudů a úřadů politických povinny, spolupůsobiti při provádění ochranné výchovy.

§ 38.

Veškeré ústavy k ochraně osiřelých, opuštěných, týraných, spustlých neb spustnutím ohrožených dětí a osob mladistvých podléhají státnímu dozoru. Dozor vykonává, pokud nic jiného není ustanoveno, ministr pro kultus a vyučování v dohodě s ostatními zúčastněnými ministry. Bližší ustanovení o provádění tohoto dozoru vydána budou cestou nařizovací.

§ 39.

Tento zákon vejde, pokud k jeho provedení potřebí jest nových zákonů zemských, současně s nimi v platnost.

S počátkem platnosti tohoto zákona pozbudou v dotyčné zemi platnosti veškeré dosavadní zákony a nařízení, vztahující se na předměty tohoto zákona, pokud jsou s předpisy tohoto zákona v odporu a jimi jsou nahrazena.

§ 40.

Provedení tohoto zákona ukládá se Mému ministru spravedlnosti v dohodě s ostatními zúčastněnými ministry.

ist durch Verordnung des Justizministers für die einzelnen Königreiche und Länder festzusetzen, nach dem die Möglichkeit, eine solche Anordnung auszuführen, durch Verhandlung mit der Landesverwaltung sichergestellt ist. Die Verordnung ist durch das Reichsgesetzblatt kundzumachen.

Mit dem durch diese Verordnung bestimmten Tage treten zugleich die §§ 32 bis 34 und 36 in Wirksamkeit, und es kann Überweisung zur Fürsorgeerziehung auch dann angeordnet werden, wenn eine früher begangene strafbare Handlung dazu Anlaß gibt.

§ 36.

Aussprüche auf die Zulässigkeit der Abgabe in eine Besserungsanstalt die in dem im § 35 Absatz 2 bezeichneten Zeitpunkte von der Landeskommission noch nicht erledigt sind, sind als strafgerichtliche Aussprüche auf Überweisung zur Fürsorgeerziehung im Sinne dieses Gesetzes zu behandeln.

Bei Personen im Alter vor vollendetem 14. Lebensjahre hat das genannte Organ anstatt der Anhaltung in einer Besserungsanstalt die Erziehung in einer geeigneten Familie oder die Unterbringung in einer Erziehungsanstalt anzuordnen.

Für die Entlassung von Personen, die im erwähnten Zeitpunkte auf Grund der §§ 7 und 8 des Gesetzes vom 24. Mai 1885 R.-G.-Bl. No. 89, und des § 13 des Gesetzes vom 24. Mai 1885 R.-G.-Bl. No. 90, in Besserungsanstalten angehalten sind, gelten die Bestimmungen der §§ 19 bis 23 des gegenwärtigen Gesetzes.

§ 37.

Die Gemeinden sind auf Verlangen der Gerichts- und der politischen Behörden zur Mitwirkung bei der Durchführung der Fürsorgeerziehung verpflichtet.

§ 38.

Alle Anstalten zum Schutze von verwahrlosten, verlassenen, mißhandelten, verwahrlosten oder mit Verwahrlosung bedrohten Kinder und Jugendlichen unterstehen der staatlichen Aufsicht. Sie wird, insoweit nichts anderes bestimmt ist, vom Minister für Kultus und Unterricht im Einvernehmen mit den übrigen beteiligten Ministern ausgeübt. Die näheren Bestimmungen über die Durchführung dieser Aufsicht sind im Verordnungswege zu erlassen.

§ 39.

Das gegenwärtige Gesetz tritt, soweit zur Ausführung desselben neue Landesgesetze erforderlich sind, gleichzeitig mit diesen in Wirksamkeit.

Mit dem Beginne der Wirksamkeit des gegenwärtigen Gesetzes treten in dem betreffenden Lande alle auf Gegenstand dieses Gesetzes sich beziehenden Gesetze und Verordnungen, insoweit solche den Bestimmungen des gegenwärtigen Gesetzes widersprechen oder durch dieselbe ersetzt werden, außer Kraft.

§ 40.

Mit dem Vollzuge dieses Gesetzes ist Mein Minister der Justiz im Einvernehmen mit Meinen übrigen beteiligten Ministern beauftragt.

